

Grudzień 2016 r.

Informacja o kartach płatniczych III kwartał 2016 r.

Grudzień 2016 r.

Informacja o kartach płatniczych III kwartał 2016 r.

Spis treści

1. Streszczenie	1
2. Liczba kart płatniczych	3
2.1. Ogólna liczba kart	3
2.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych	3
2.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji	4
2.3.1. Karty debetowe	5
2.3.2. Karty kredytowe	6
2.3.3. Karty obciążeniowe	7
2.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych	8
2.5. Karty płatnicze zbliżeniowe	10
3. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych	12
3.1. Liczba transakcji	12
3.2. Wartość transakcji	14
3.3. Transakcje bezgotówkowe	15
3.3.1. Dane pochodzące z sektora bankowego	15
3.3.2. Dane od agentów rozliczeniowych	17
3.4. Transakcje zbliżeniowe kartami płatniczymi	21
4. Infrastruktura rynku kart płatniczych	23
4.1. Bankomaty	23
4.2. Akceptanci	25
4.3. Punkty handlowo-usługowe	26
4.4. Terminale POS	26
4.5. Punkty oferujące wypłaty sklepowe (<i>cash back</i>)	28
Załącznik 1	32
Załącznik 2	33
Załącznik 3	34
Załącznik 4	34
Załącznik 5	36
Załącznik 6	37
Spis wykresów	38

1. Streszczenie

Na koniec III kwartału 2016 r. znajdowało się na rynku polskim 36,3 mln kart płatniczych, to jest o 539 tys. kart więcej niż w czerwcu 2016 r. (wzrost o 1,5%). Łączna liczba kart debetowych wyniosła 27,9 mln szt. i zwiększyła się o 371 tys. (wzrost o 1,3%).

W okresie III kwartału 2016 r. liczba kart kredytowych zwiększyła się o 25 tys. sztuk (wzrost o 0,4%). Na koniec września 2016 r. łączna liczba kart kredytowych wynosiła 5,861 mln szt.

Odnotowano dalszy wzrost liczby kart z funkcją płatności zbliżeniowych. Na koniec września 2016 r. było ich 28,8 mln szt. Udział kart płatniczych z funkcją zbliżeniową odnotowano na rekordowo wysokim poziomie, tj. 79,3%.

W III kwartale 2016 r. odnotowano nieznaczny wzrost liczby transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych. Po raz kolejny, odnotowano ponad 1 miliard transakcji na przestrzeni kwartału (podobnie jak w kwartale poprzednim). Przeprowadzone przy użyciu kart transakcje łącznie stanowiły wartość 151,2 mld zł, czyli o 4,3 mld zł więcej niż w II kwartale 2016 r.

W III kwartale 2016 r. pojedyncza transakcja dokonana przy użyciu karty płatniczej wynosiła ok. 149 zł, czyli była wyższa niż w poprzednim kwartale (145 zł). Karta płatnicza posłużyła na przestrzeni kwartału do realizacji średnio 28 transakcji, zarówno gotówkowych, jak i bezgotówkowych (analogicznie jak w poprzednim kwartale).

Według danych z banków, w III kwartale 2016 r. przy użyciu kart przeprowadzono 818 mln transakcji bezgotówkowych, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło wzrost o 0,7%. W III kwartale 2016 r. transakcje bezgotówkowe stanowiły 80,7% łącznej liczby transakcji kartami, gdy pozostałe 19,3% stanowią transakcje gotówkowe czyli wypłaty z bankomatów, kas banku lub wypłaty sklepowe tj. *cash back*. Wartość transakcji bezgotówkowych wyniosła 55,9 mld zł. Karta płatnicza została wykorzystana do realizacji płatności bezgotówkowych średnio 23 razy. Pojedyncza płatność bezgotówkowa wynosiła średnio 68 zł (w poprzednim kwartale 67 zł).

Na rynku akceptacji kart płatniczych zachodzą pozytywne zmiany. Przełomowym momentem w rozwoju sieci akceptacji w Polsce jest przekroczenie pułapu pół miliona udostępnionych terminali POS. Na koniec września 2016 r. liczba terminali POS w Polsce wynosiła 513 tys., czyli w kwartale przybyło 15,9 tys. nowych urządzeń, co stanowi wzrost o 3%. Na przestrzeni III kwartału 2016 r., liczba działających akceptantów zwiększyła się do poziomu 213 tys. (wzrost o 3%). Nastąpił także wzrost liczby punktów handlowo-usługowych, które są przystosowane do akceptacji kart płatniczych. Na koniec września 2016 r. było ich 405,3 tys., czyli w porównaniu do czerwca 2016 r. więcej o 15,9 tys. (wzrost o 4%).

Rozwój rynku akceptacji następuje także pod względem przystosowania do korzystania przez klientów z płatności zbliżeniowych. Wskaźnikiem potwierdzającym zachodzące pozytywne zmiany jest rosnąca liczba terminali przystosowanych do obsługi kart zbliżeniowych. Na podstawie danych pozyskanych przez NBP od agentów rozliczeniowych, na koniec września 2016 r. było w Polsce 464.544 terminali wyposażonych w funkcję zbliżeniową. Zatem wskaźnik nasycenia rynku w terminale zbliżeniowe w Polsce przekroczył 90%.

Agenci rozliczeniowi w III kwartale 2016 r. zarejestrowali 805,5 mln transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 54,1 mld zł, co w porównaniu do II kwartału 2016 r. stanowiło wzrost odpowiednio o 3% i 5%.

Liczba transakcji dokonanych w Internecie z wykorzystaniem karty płatniczej wyniosła 9,8 mln transakcji, czyli o 469 tys. więcej niż w poprzednim kwartale (wzrost o 5%). Wartość łączna transakcji wyniosła 2,3 mld zł, czyli więcej o 386 mln zł niż w poprzednim kwartale (wzrost o 20%). Średnia wartość transakcji przeprowadzonej w Internecie w porównaniu do poprzedniego kwartału zwiększyła się z 202 do 232 zł.

Na koniec września 2016 r. sieć bankomatów dostępnych na terenie naszego kraju obejmowała 22.504 bankomatów. Średnio dokonywano w bankomacie nieco mniej transakcji dziennie tj. średnio 88 transakcji (w poprzednim kwartale 90). Na przestrzeni III kwartału 2016 r. liczba wypłat w bankomatach wyniosła 183 mln, czyli mniej o 837 tys. niż w poprzednim kwartale (spadek o 0,5%). Wartość wypłat gotówki w bankomatach wyniosła łącznie 82 mld zł, czyli więcej o 4 mld zł niż w poprzednim kwartale (wzrost o 5%). W rezultacie zmniejszenia łącznej liczby transakcji przy równoczesnym wzroście ich wartości, odnotowano wzrost średniej wartości realizowanych wypłat. I tak, w III kwartale br. średnia wypłata gotówki dokonana w bankomacie przy użyciu karty płatniczej wyniosła 447 zł (w poprzednim kwartale wyniosła 423 zł).

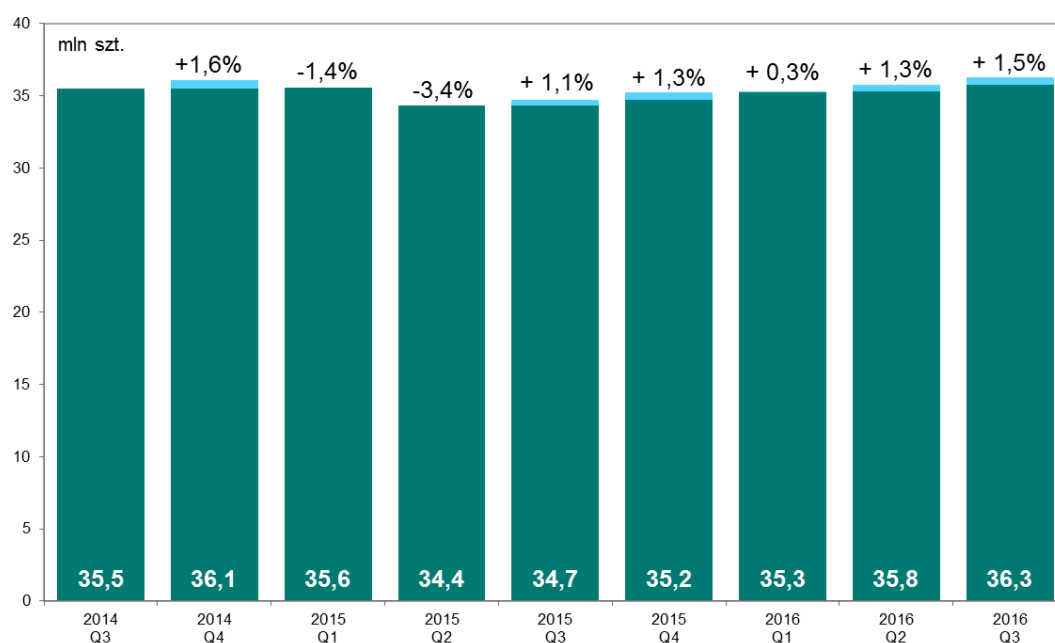
W III kwartale 2016 r. wzrosła liczba placówek, w których klienci mogą dokonać wypłat sklepowych (*cash back*). Na koniec września 2016 r. takich placówek było 106,3 tys., czyli o 2,4 tys. więcej niż w czerwcu 2016 r. Na przestrzeni II kwartału 2016 r. dokonano 2,9 mln wypłat sklepowych czyli o 78 tys. więcej niż w kwartale poprzednim. Wartość wypłat sklepowych wyniosła 322,4 mln zł i w porównaniu do poprzedniego kwartału wzrosła o kwotę 23,1 mln zł (wzrost o 8%). Średnia wartość pojedynczej wypłaty sklepowej wyniosła 109 zł (analogicznie jak w kwartale poprzednim).

2. Liczba kart płatniczych

2.1. Ogólna liczba kart

Według stanu na koniec września 2016 r., na polskim rynku znajdowało się w obiegu 36,3 mln kart płatniczych, to jest o 539 tys. kart więcej niż w czerwcu 2016 r., co stanowiło wzrost o 1,5% (wykres nr 2.1).

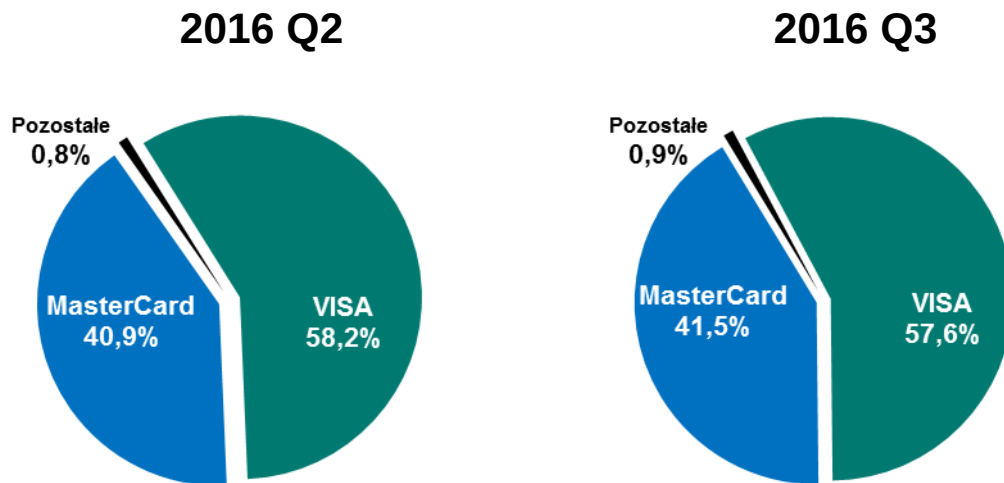
Wykres 2.1 Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

2.2. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według systemów kartowych

Pozycję dominującą na rynku polskim, jeśli chodzi o organizacje płatnicze, nadal utrzymuje organizacja VISA, do której należy 57,6% wydanych w Polsce kart płatniczych, natomiast drugie miejsce – z 41,5% udziałem w rynku – zajmuje organizacja MasterCard, co zaprezentowano na wykresie nr 2.2. W III kwartale 2016 r. udział kart MasterCard zwiększył się o 0,6 punktu procentowego. Na koniec III kwartału 2016 r. udział pozostałych kart, w tym głównie kart własnych banków, wyniósł 0,9%.

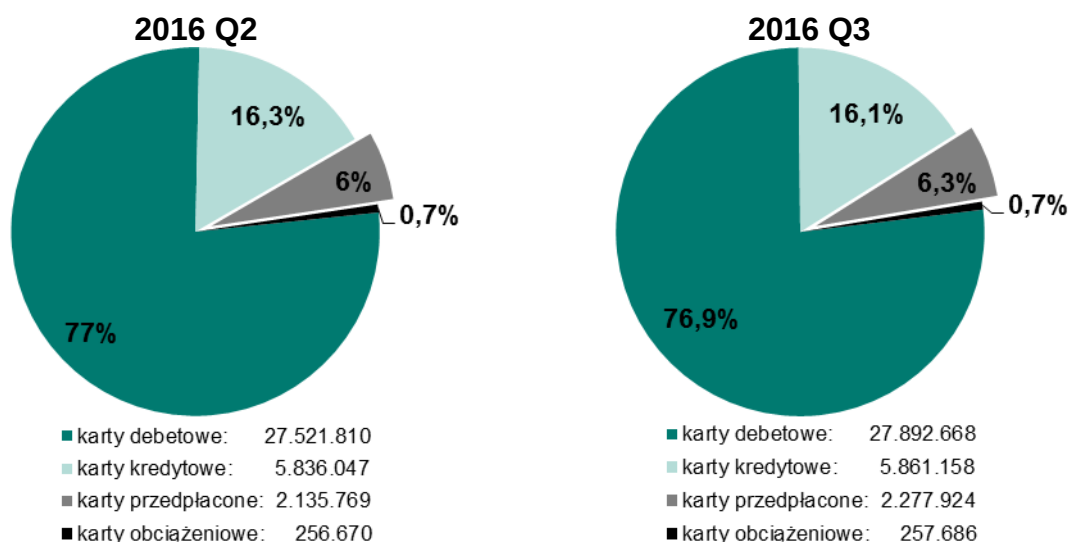
Wykres 2.2 Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec II kwartału oraz III kwartału 2016 r.

2.3. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według sposobu rozliczania transakcji

Strukturę wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, przedpłacone i obciążeniowe na koniec II kwartału oraz III kwartału 2016 r. przedstawiono na wykresie nr 2.3. Podobnie jak we wcześniejszych okresach, spośród wydanych kart największy udział miały karty debetowe (76,9%), natomiast na drugiej pozycji znalazły się karty kredytowe (16,1%). Karty przedpłacone, których na koniec III kwartału 2016 r. było w obiegu 2,3 mln szt., stanowiły 6,3% udziału w rynku. Najmniej liczną kategorią obecną na rynku są karty obciążeniowe, których w obiegu jest 258 tys., co stanowiło 0,7% rynku. W III kwartale 2016 r. udział kart debetowych w stosunku do poprzedniego kwartału zmniejszył się o 0,1%, a udział kart kredytowych spadł o 0,2 punktu procentowego.

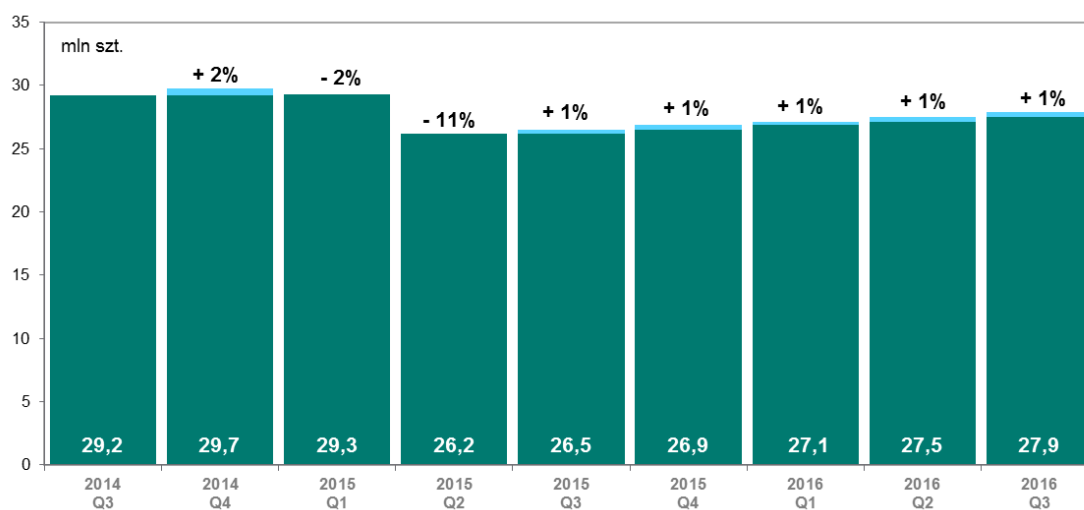
Wykres 2.3 Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, obciążeniowe oraz przedpłacone - stan na koniec II kwartału oraz III kwartału 2016 r.

2.3.1. Karty debetowe

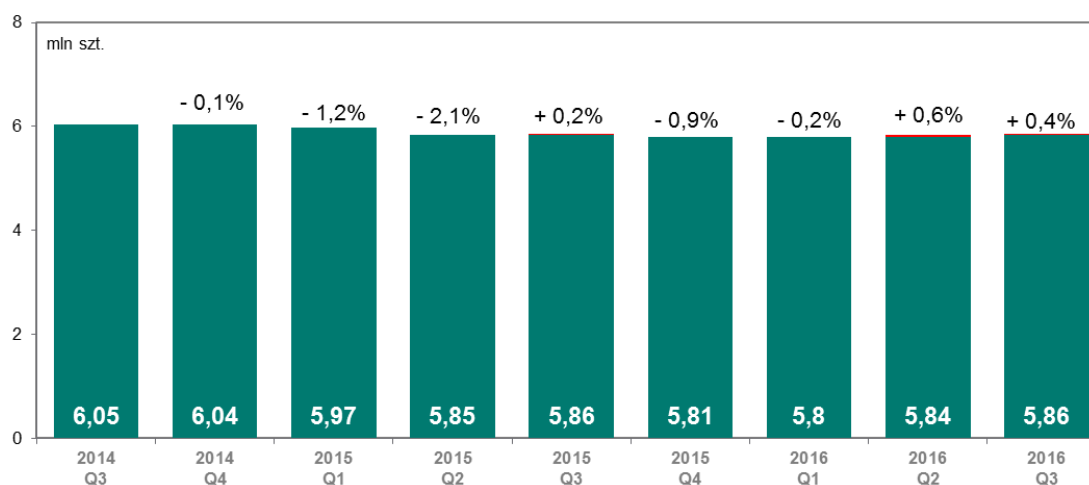
Karty debetowe charakteryzują się tym, iż umożliwiają dokonywanie zakupów lub wypłatę gotówki tylko do wysokości środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Transakcje wykonywane przy użyciu kart debetowych (z wyjątkiem transakcji realizowanych z wykorzystaniem funkcji zbliżeniowej w trybie off-line) są autoryzowane, tzn. że przy każdym użyciu karty weryfikowana jest karta płatnicza i posiadacz karty (np. przez podanie kodu PIN) oraz dostępność środków zgromadzonych na rachunku bankowym. Karty debetowe są wydawane przez większość banków standardowo w pakiecie do każdego otwieranego rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego.

W III kwartale 2016 r. liczba kart debetowych osiągnęła łączną wielkość 27,9 mln szt. (wykres nr 2.4), czyli zwiększyła się o 371 tys., co oznacza w porównaniu do kwartału poprzedniego wzrost o 1,3%. Udział kart debetowych w rynku kart płatniczych wyniósł 76,9% (wykres nr 2.3) i stanowi zdecydowanie dominującą część.

Wykres 2.4 Liczba kart debetowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

2.3.2. Karty kredytowe

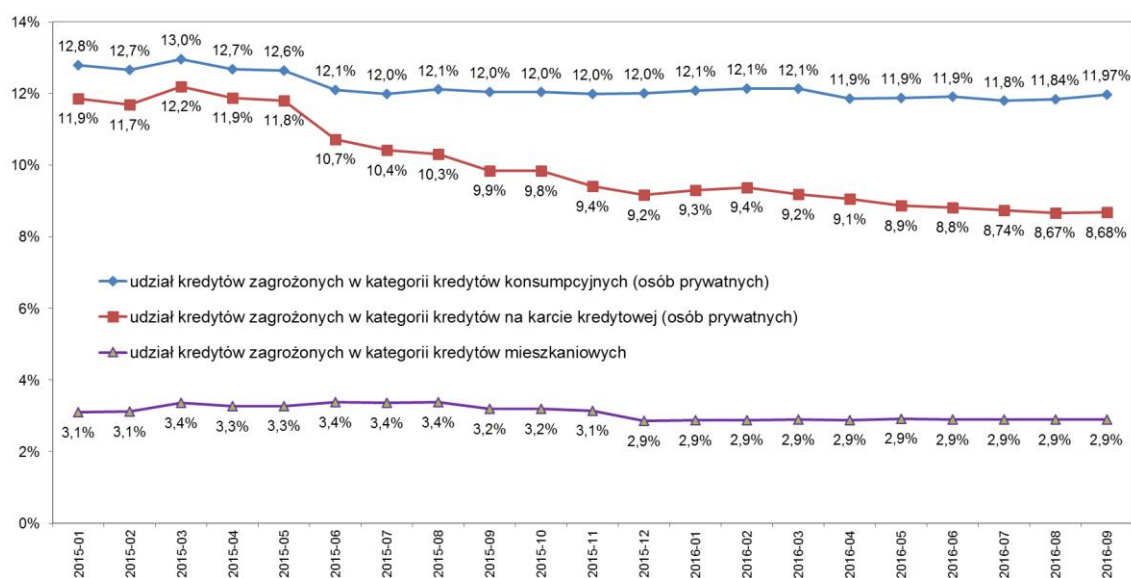
Drugie pod względem liczebności są karty kredytowe. Są to karty umożliwiające posiadaczowi skorzystanie z oferowanego przez bank limitu kredytowego. Zazwyczaj banki wyznaczają tzw. okres bezodsetkowy, w którym klient może dokonywać płatności, korzystając z nieoprocentowanego kredytu. Na okres bezodsetkowy składa się miesięczny okres rozliczeniowy (28-31 dni) i okres na spłatę zadłużenia bez odsetek (około 20-25 dni, w zależności od banku i rodzaju karty). Posiadanie karty kredytowej nie wiąże się z koniecznością otwarcia rachunku bieżącego w banku wydającym kartę kredytową. Na koniec września 2016 r. łączna liczba kart kredytowych wyniosła 5,861 mln szt. (wykres nr 2.5).

Wykres 2.5 Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

W III kwartale 2016 r. liczba kart kredytowych w stosunku do poprzedniego kwartału zwiększyła się o 25 tys. sztuk, co oznacza wzrost o 0,4%.

Na koniec września 2016 r. wielkość zaciągniętych kredytów na karty kredytowe w Polsce wyniosła 13,329 mld zł, tj. zwiększyła się o 146 mln zł w stosunku do kwoty na koniec czerwca 2016 r. (13,183 mld zł). Równocześnie na koniec września 2016 r. wskaźnik udziału kredytów zagrożonych w ogólnej wartości kredytów udzielonych za pośrednictwem kart kredytowych wyniósł 8,68%, czyli w stosunku do czerwca 2016 r. (8,8%) zmniejszył się o 0,12 punktu procentowego. Wielkość wskaźnika kredytów zagrożonych na kartach kredytowych na przestrzeni kolejnych miesięcy od stycznia 2015 r. przedstawiono na wykresie nr 2.6.

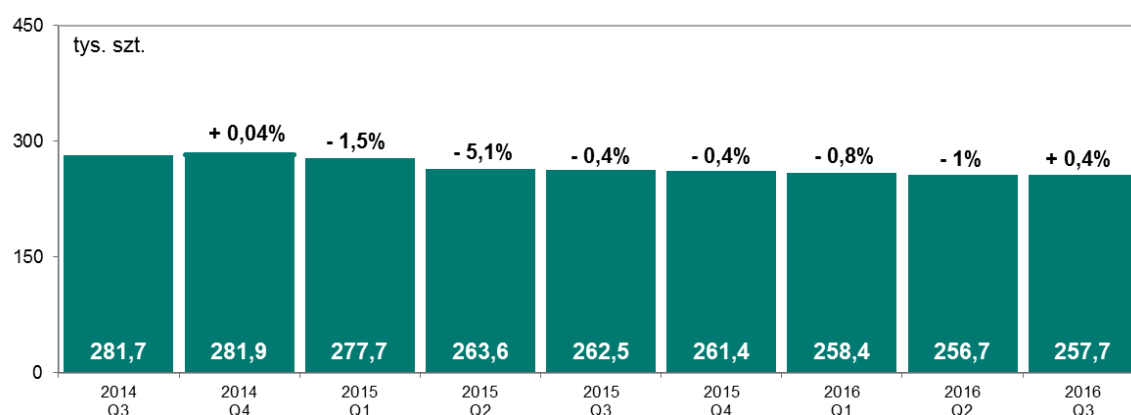
Wykres 2.6 Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w wybranych kategoriach kredytów w kolejnych miesiącach od stycznia 2015 r.

Źródło danych: Departament Stabilności Finansowej, NBP

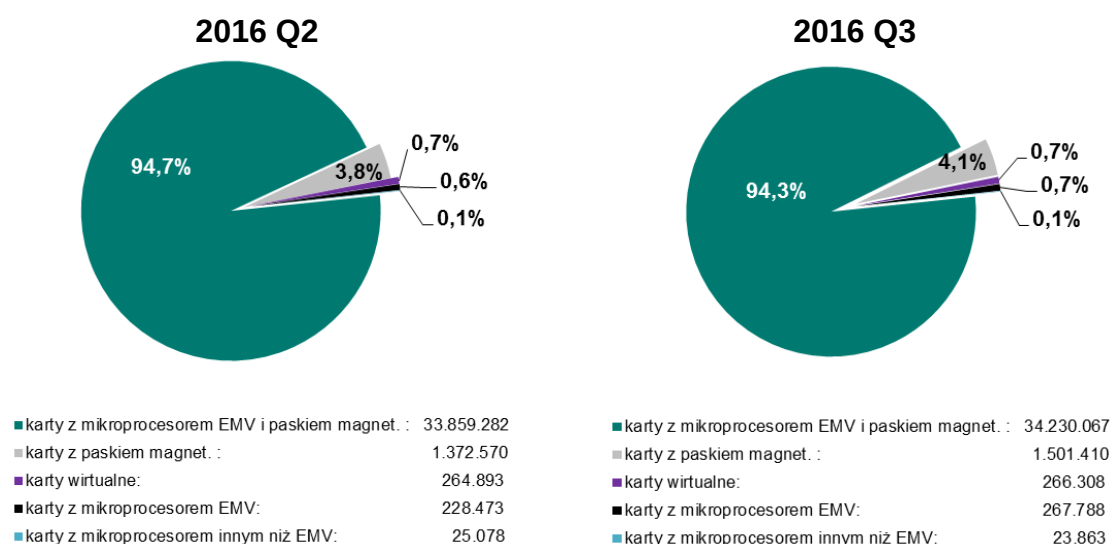
2.3.3. Karty obciążeniowe

Karty obciążeniowe (zwane również „charge”) pozwalają na korzystanie z przyznanego miesięcznego limitu kredytowego. Rachunek posiadacza karty obciążeniowej jest obciążany przez bank – z reguły raz w miesiącu – kwotą należności wykorzystania limitu kredytowego. Na koniec września 2016 r. liczba kart obciążeniowych wynosiła 257,7 tys. szt. i była o 1 tys. wyższa niż na koniec czerwca 2016 r., co stanowiło wzrost o 0,4% (wykres nr 2.7). Udział kart typu charge w rynku kart płatniczych wyniósł 0,7%, czyli pozostał na niezmiennym poziomie w porównaniu do poprzedniego kwartału.

Wykres 2.7 Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

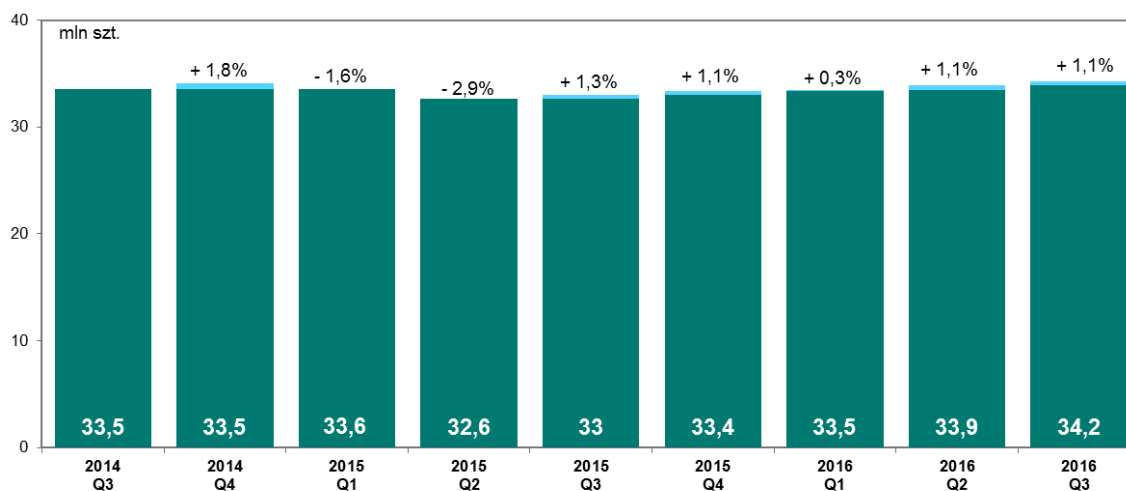
2.4. Karty płatnicze w podziale na rodzaje według technologii zapisu danych

Strukturę wydanych kart w podziale na karty wyposażone tylko w pasek magnetyczny, karty z paskiem magnetycznym i mikroprocesorem (tzw. karty hybrydowe), karty wyposażone tylko w mikroprocesor oraz karty wirtualne na koniec II kwartału oraz III kwartału 2016 r. ilustruje wykres nr 2.8.

Wykres 2.8 Struktura kart w podziale według technologii zapisu danych w II kwartale oraz III kwartale 2016 r.

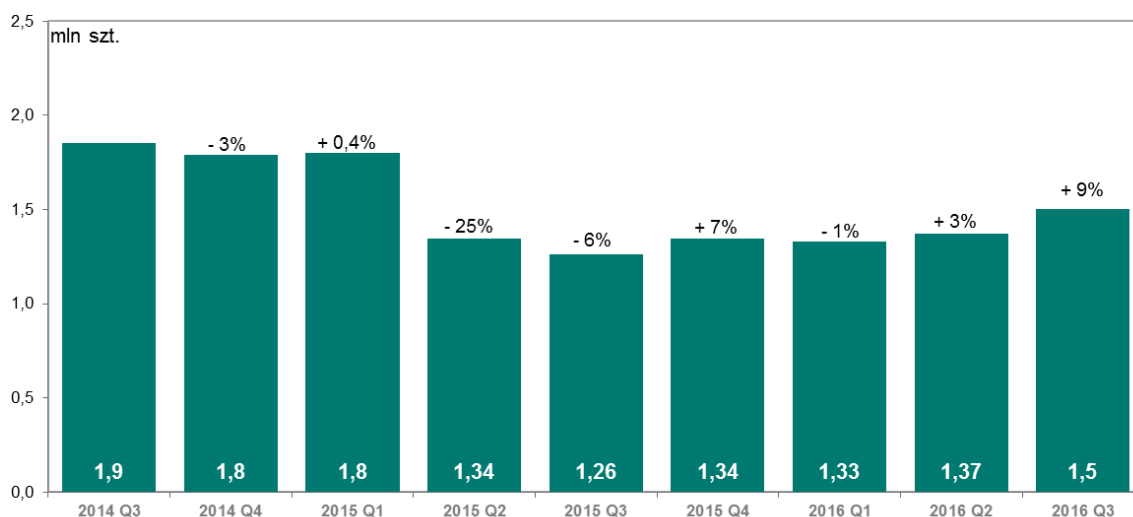
Kart hybrydowych tj. wyposażonych zarówno w pasek magnetyczny, jak i mikroprocesor, na koniec września 2016 r. było w obiegu 34,2 mln szt. Karty hybrydowe są dominującą kategorią kart na rynku polskim stanowiąc 94,3% (wykres nr 2.8). W porównaniu do poprzedniego kwartału nastąpił wzrost liczby tego typu kart o 371 tys. sztuk, czyli o 1% (wykres nr 2.9).

Wykres 2.9 Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

Odnotowano niewielki wzrost liczby kart wyposażonych wyłącznie w pasek magnetyczny. Na koniec września 2016 r. liczba kart wyposażonych tylko w pasek magnetyczny wynosiła 1,5 mln szt. i w porównaniu do poprzedniego kwartału zwiększyła się o 129 tys., co stanowi wzrost o 9% (wykres nr 2.10). W III kwartale 2016 r. udział tego rodzaju kart w rynku uległ zwiększeniu z poziomu 3,8% do poziomu 4,1% (wykres nr 2.8).

Wykres 2.10 Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

Od 2004 roku na rynku polskim występują również tzw. karty wirtualne, służące wyłącznie do dokonywania płatności za pośrednictwem Internetu. Liczba kart wirtualnych ukształtowała się na

poziomie 266,3 tys. na koniec III kwartału 2016 r. W porównaniu do poprzedniego kwartału liczba kart zmniejszyła się o 1,4 tys. kart. Na koniec września 2016 r. udział tych kart w ogólnej liczbie kart wynosił 0,7%.

W III kwartale 2016 r. liczba kart wyposażonych tylko w mikroprocesor EMV zwiększyła się, osiągając łączną liczbę 267,8 tys. Udział tych kart nadal jednak pozostaje znikomy i w analizowanym okresie wyniósł 0,7% w ogólnej liczbie wydanych kart.

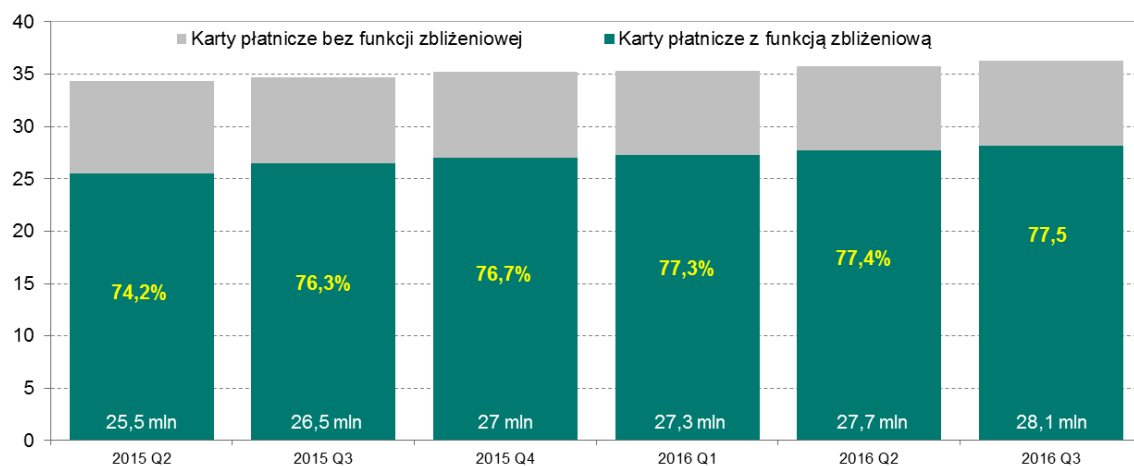
2.5. Karty płatnicze zbliżeniowe

Przełomowym etapem rozwoju rynku polskiego było upowszechnienie nowej formy płatności z wykorzystaniem zbliżeniowej karty płatniczej. Transakcje zbliżeniowe odbywają się bezstykowo (konieczne jest tylko zbliżenie karty do terminala), a przy płatnościach poniżej 50 zł nie jest wymagane podanie kodu PIN lub złożenie podpisu posiadacza karty.

Transakcje zbliżeniowe są możliwe dzięki nowej technologii, która wykorzystuje umieszczony w karcie miniaturowy układ scalony oraz wbudowaną antenę radiową. W systemie VISA karty zbliżeniowe to karty PayWave, natomiast w systemie MasterCard karty takie noszą nazwę PayPass.

Na koniec III kwartału 2016 r., wg danych przekazanych przez banki do NBP w raportach kwartalnych, na rynku polskim znajdowało się w obiegu ok. 28,8 mln kart z funkcją zbliżeniową, co stanowi 79,3% udział w całości rynku kart płatniczych. Liczba kart zbliżeniowych, w porównaniu do kwartału poprzedniego, wzrosła o 511 tys. szt. Liczbę kart zbliżeniowych oraz udział, jaki stanowią w liczbie wszystkich kart płatniczych wyemitowanych na rynku polskim na przestrzeni kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r., przedstawia wykres nr 2.11.

Wykres 2.11 Liczba wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r. (wg danych przekazanych do NBP przez banki-wydawców kart płatniczych)

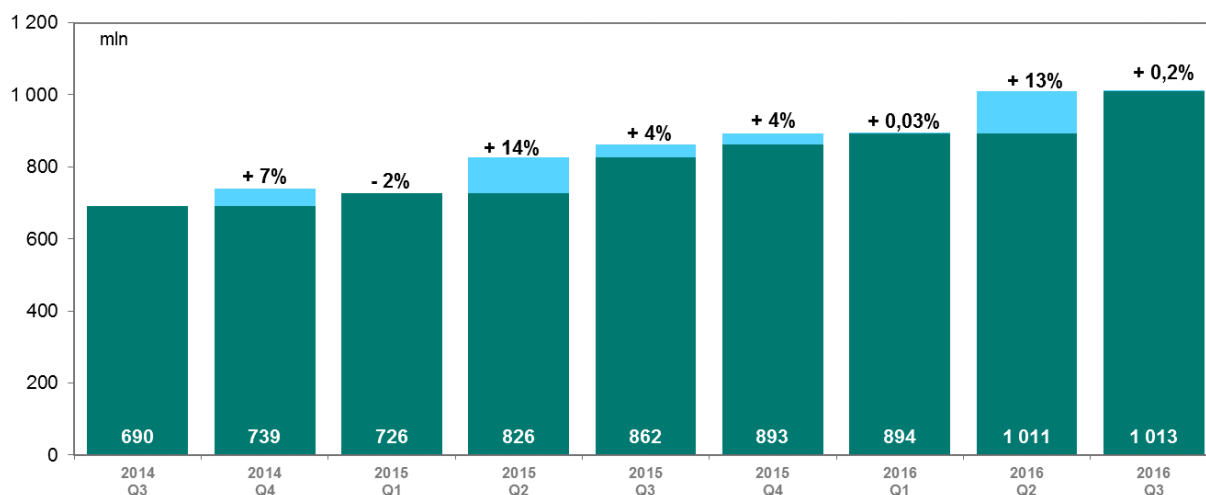

3. Transakcje z wykorzystaniem kart płatniczych

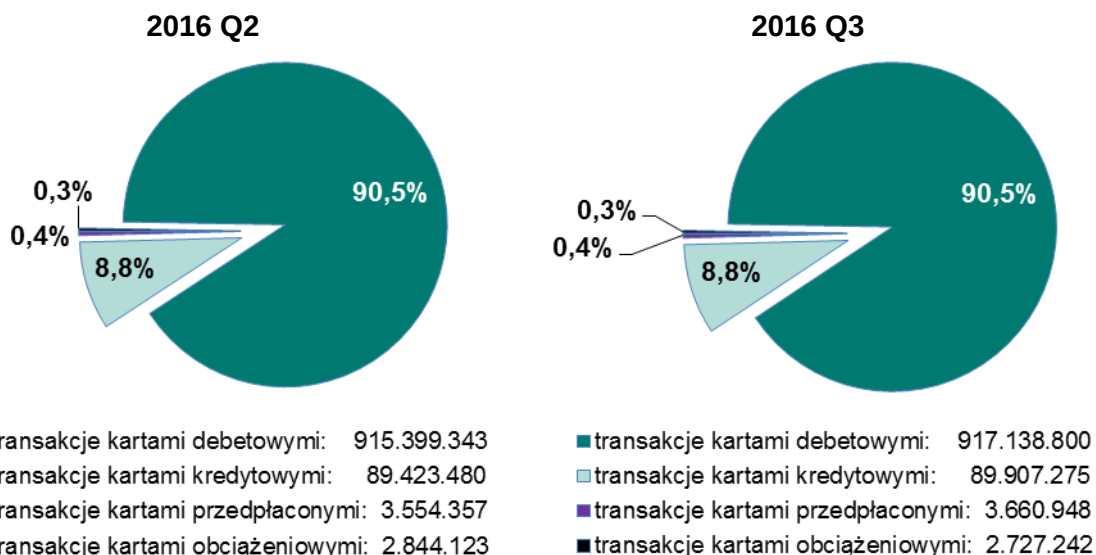
3.1. Liczba transakcji

Według danych z banków, w III kwartale 2016 r. przeprowadzono przy użyciu kart płatniczych 1,013 mld transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych). W porównaniu do poprzedniego kwartału odnotowano wzrost liczby transakcji o 2,2 mln, co stanowiło nieznaczny wzrost o 0,2%. (wykres nr 3.1). Na podkreślenie zasługuje fakt, iż był to kolejny kwartał w którym liczba odnotowanych transakcji przekroczyła 1 mld sztuk.

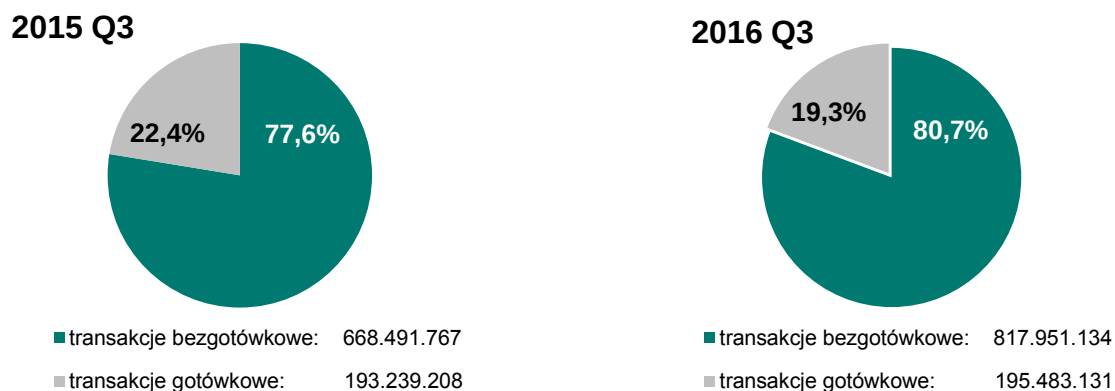
Wykres 3.1 Liczba transakcji kartami w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

W III kwartale 2016 r. przeważająca większość transakcji, tj. 90,5%, była dokonywana kartami debetowymi. Mniej liczne były transakcje dokonywane kartami kredytowymi (8,8%), oraz kartami przedpłaconymi (0,4%) oraz kartami obciążeniowymi (0,3%) (wykres nr 3.2).

Wykres 3.2 Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w II kwartale oraz III kwartale 2016 r.

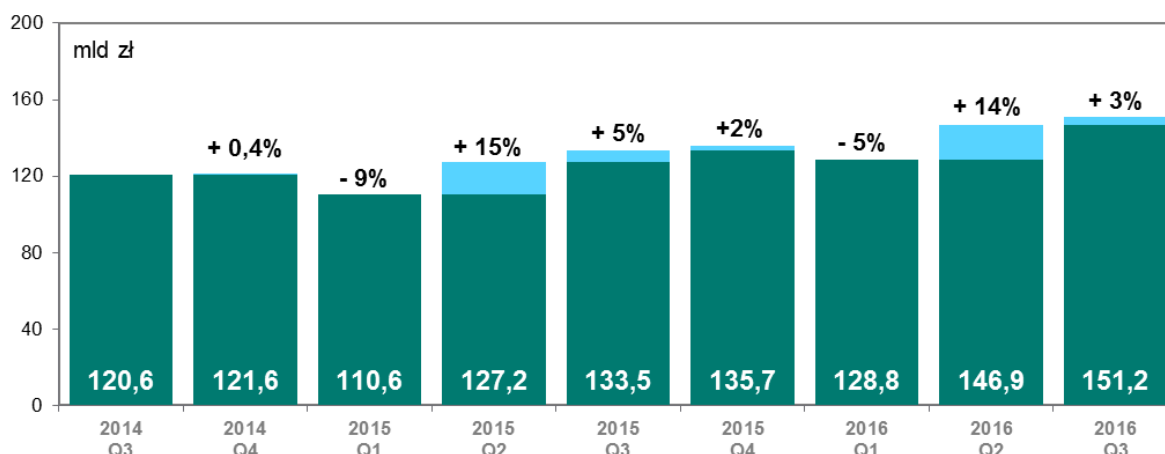
Do kategorii transakcji kartowych, o których informacje są przekazywane przez banki do NBP, zaliczają się wszystkie rodzaje transakcji, jakie można było przeprowadzić przy użyciu karty, np. wypłata gotówki z bankomatu, wypłata gotówki w kasie banku, usługa *cash back*, płatności bezgotówkowe w punktach handlowo-usługowych, płatności bezgotówkowe za pośrednictwem Internetu. Przedstawiane dane obejmują wszystkie operacje dokonane przy użyciu kart wydanych przez banki swoim klientom, zarówno na terenie kraju, jak i poza jego granicami. Transakcje bezgotówkowe stanowią 80,7% liczby wszystkich transakcji kartowych. W przeciągu ostatniego roku wskaźnik ten wzrósł o 3,1 punktu procentowego (wykres nr 3.3).

Wykres 3.3 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w III kwartale 2015 oraz 2016 roku.

3.2. Wartość transakcji

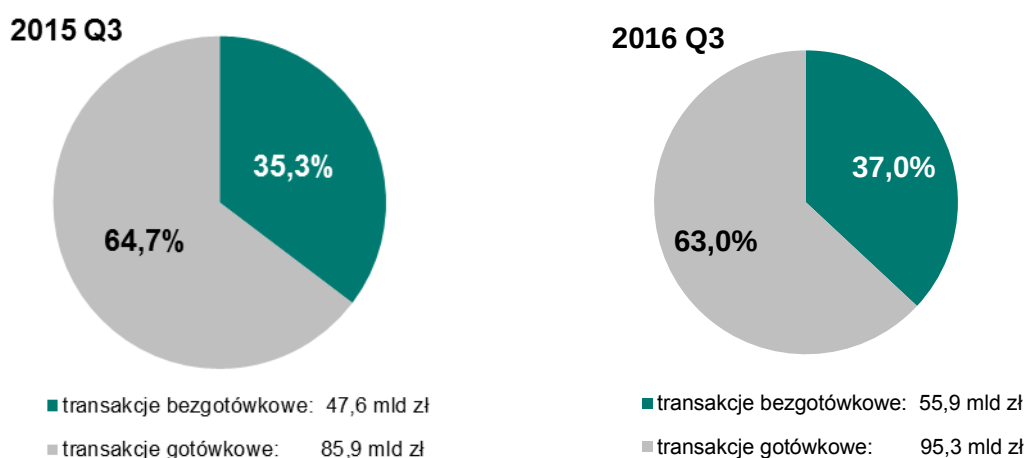
W III kwartale 2016 r. przy użyciu kart dokonano transakcji na łączną kwotę 151,2 mld zł, czyli więcej o 4,3 mld zł niż w poprzednim kwartale, co stanowiło wzrost o 3% (wykres nr 3.4). Wartość transakcji na przestrzeni ostatniego roku zwiększyła się o 13%, a w okresie ostatnich dwóch lat o 25%.

Wykres 3.4 Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

W ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych nadal dominują transakcje gotówkowe (tj. wypłaty gotówkowe z bankomatów, wypłaty z kas banków oraz wypłaty sklepowe - *cash back*).

Wykres 3.5 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w III kwartale 2015 oraz 2016 roku.

W III kwartale 2016 r. udział wartości transakcji bezgotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych wyniósł 37%. W przeciągu ostatniego roku wskaźnik ten wzrósł o 1,7 punktu procentowego (wykres nr 3.5).

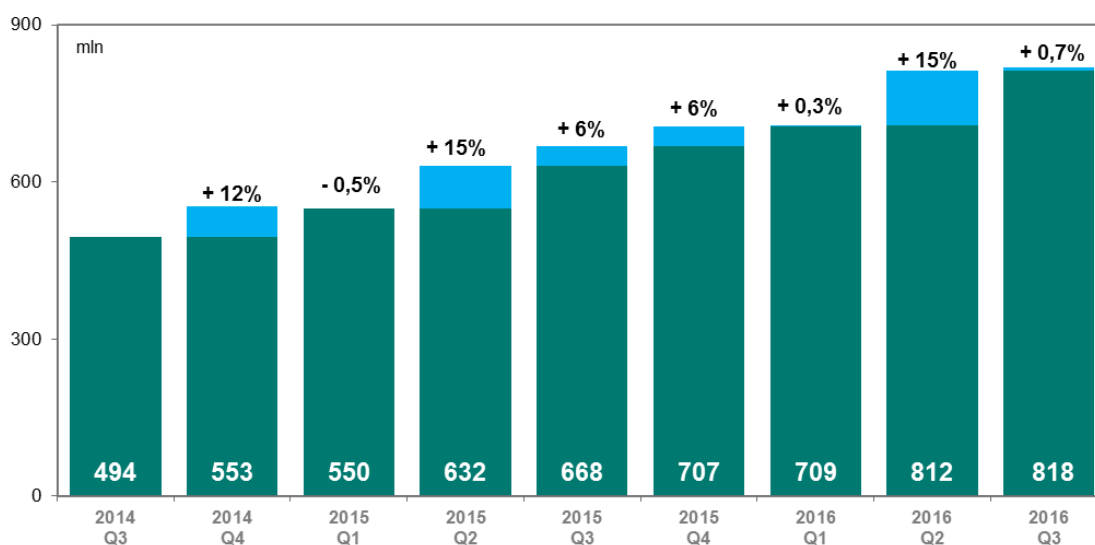
W III kwartale 2016 r. średnia wartość transakcji (gotówkowych oraz bezgotówkowych) przeprowadzonej przy użyciu karty płatniczej wyniosła 149 zł czyli uległa zwiększeniu w porównaniu do poprzedniego kwartału (145 zł). Innym wskaźnikiem charakteryzującym zachowania użytkowników kart płatniczych jest średnia liczba transakcji przeprowadzanych pojedynczą kartą. W III kwartale 2016 r. średnio na jedną kartę przypadało 28 przeprowadzonych transakcji (analogicznie jak w poprzednim kwartale).

3.3. Transakcje bezgotówkowe

3.3.1. Dane pochodzące z sektora bankowego

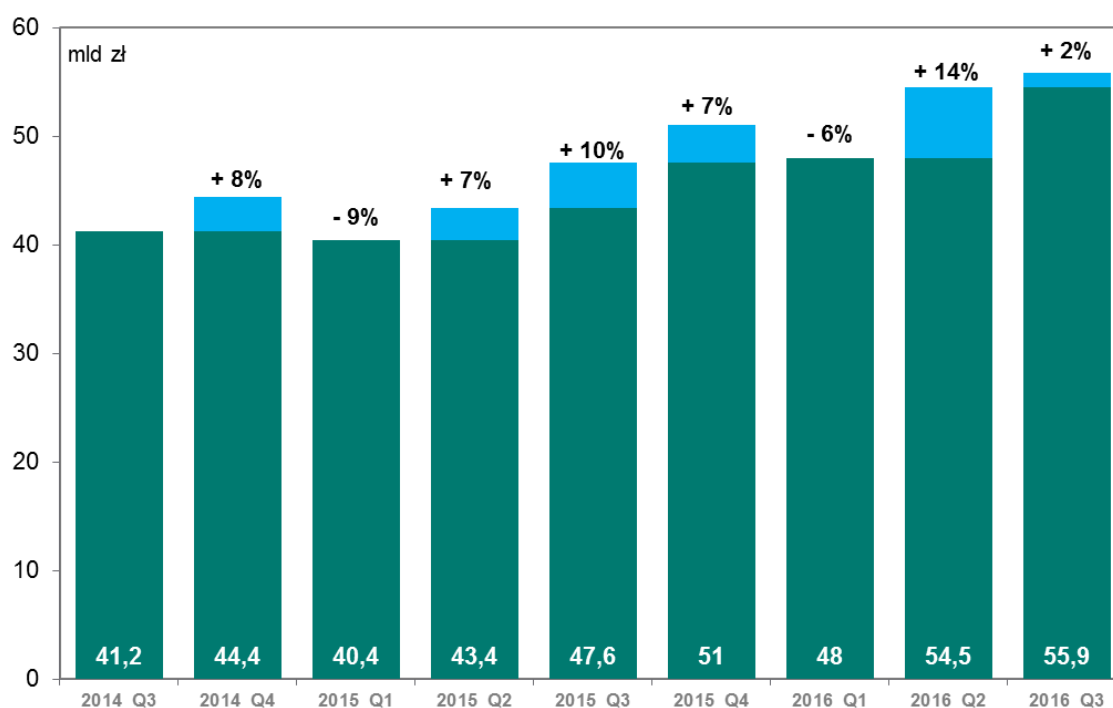
Według danych przekazanych przez banki, w III kwartale 2016 r. przy użyciu kart przeprowadzono 818 mln transakcji bezgotówkowych (wykres nr 3.6), czyli o 5,5 mln transakcji więcej niż w poprzednim kwartale, co stanowiło wzrost o 0,7%. Wskaźnik liczby transakcji bezgotówkowych w dłuższym okresie obserwacji wykazuje tendencję rosnącą. I tak, porównując III kwartał 2016 r. do analogicznego okresu w 2015 r., liczba transakcji była większa o 22%, a porównując do 2014 r., była większa o 66%. Dane jednoznacznie wskazują, że na rynku polskim rośnie skłonność klientów do realizowania płatności bezgotówkowych przy użyciu kart płatniczych. Wzrost liczby transakcji bezgotówkowych wynika z coraz bardziej powszechnego korzystania z kart zbliżeniowych oraz z rosnącej sieci akceptacji kart.

Wykres 3.6 Liczba transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

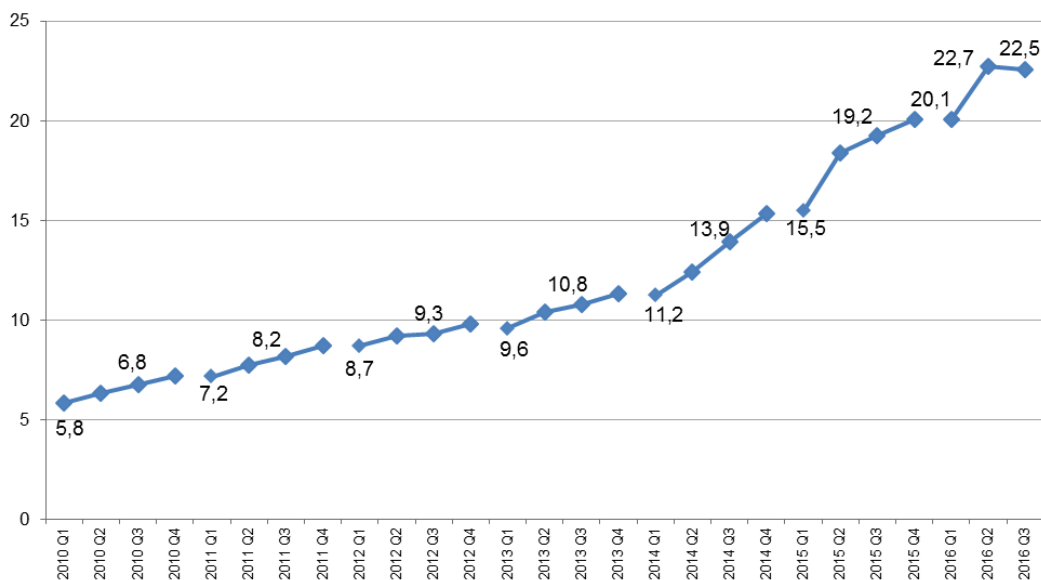
Według danych z banków, w III kwartale 2016 r. przy użyciu kart dokonano na rynku polskim transakcji bezgotówkowych na łączną kwotę 55,9 mld zł, co w porównaniu do poprzedniego kwartału stanowiło wzrost o 1,3 mld zł, czyli o 2% (wykres nr 3.7). Porównując III kwartał 2016 r. do analogicznego okresu w 2015 r., wartość transakcji była większa o 17%, a porównując do 2014 r., była większa o 36%. Wskaźnik wartości transakcji bezgotówkowych w długim okresie czasu wykazuje tendencję rosnącą.

Wykres 3.7 Wartość transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

Średnia liczba transakcji bezgotówkowych przeprowadzonych pojedynczą kartą płatniczą w III kwartale 2016 r. wyniosła 22,5 (w poprzednim kwartale wyniosła 22,7). Obserwując wartość powyższego wskaźnika na przestrzeni dłuższego okresu (wykres nr 3.8) rosnąca tendencja wskazuje na większą skłonność klientów do coraz częstszego wykorzystywania karty płatniczej, co oznacza zachodzącą zmianę nawyków płatniczych użytkowników kart.

Wykres 3.8 Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.

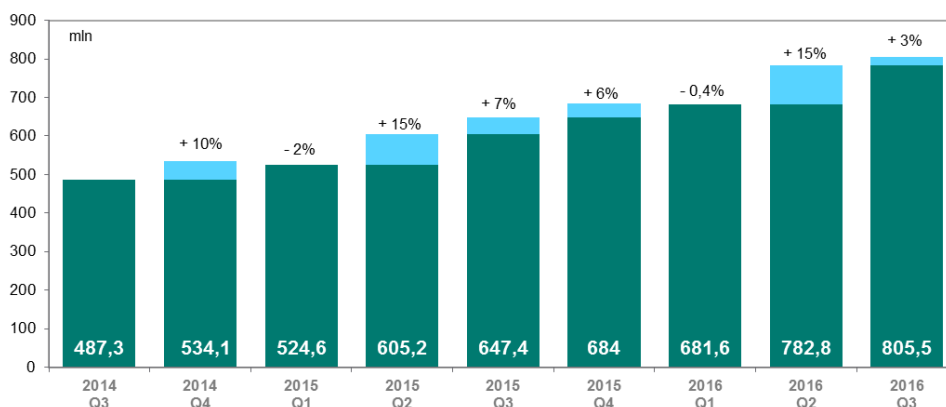
W III kwartale 2016 r. średnia wartość transakcji bezgotówkowej przeprowadzonej przy użyciu karty wynosiła 68,3 zł (w poprzednim kwartale 67,1 zł).

3.3.2. Dane od agentów rozliczeniowych

Drugim źródłem informacji o transakcjach przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych są agenci rozliczeniowi działający na rynku polskim. Rejestrują oni transakcje przeprowadzane w punktach handlowo-usługowych akceptujących elektroniczne instrumenty płatnicze na terenie kraju przez klientów polskich oraz zagranicznych. Są to transakcje o charakterze bezgotówkowym, przeprowadzane w terminalach POS bądź za pośrednictwem Internetu.

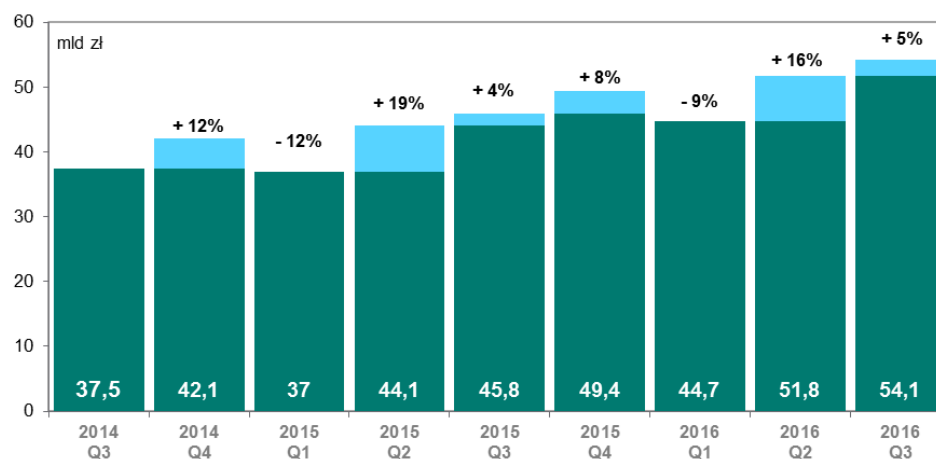
Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, że w III kwartale 2016 r. zarejestrowano 805,5 mln transakcji bezgotówkowych i było ich więcej o 22,6 mln w porównaniu do poprzedniego kwartału, co oznacza wzrost o 3%. Wskaźnik liczby transakcji bezgotówkowych w długim okresie wykazuje tendencję rosnącą. I tak, na przestrzeni ostatniego roku liczba transakcji wzrosła o 24%, a na przestrzeni dwóch ostatnich lat o 65% (wykres nr 3.9).

Wykres 3.9 Liczba operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

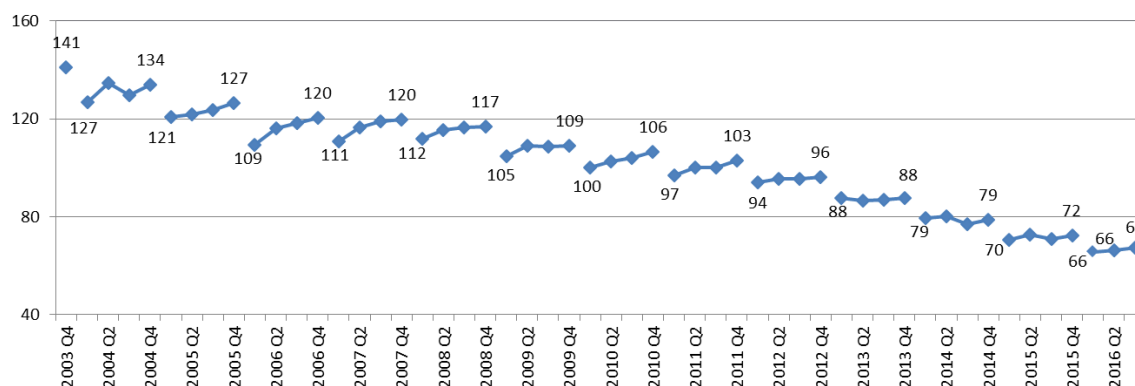
Wartość transakcji bezgotówkowych zarejestrowanych przez agentów rozliczeniowych w III kwartale 2016 r. wynosiła 54,1 mld zł i była większa o 2,3 mld zł w porównaniu do kwartału poprzedniego, co oznacza wzrost o 5% (wykres nr 3.10).

Wykres 3.10 Wartość operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2014 r.

W III kwartale 2016 r. średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej wyniosła 67,2 zł. W analogicznych kwartałach lat poprzednich wynosiła odpowiednio: 70,8 zł (2015 Q3) i 76,9 zł (2014 Q3). Biorąc pod uwagę dłuższy horyzont czasowy, czyli okres od 2003 r., odnotowujemy trend spadkowy tego wskaźnika, co świadczy o wykorzystywaniu kart do realizacji coraz większej liczby transakcji na coraz mniejsze kwoty (wykres nr 3.11).

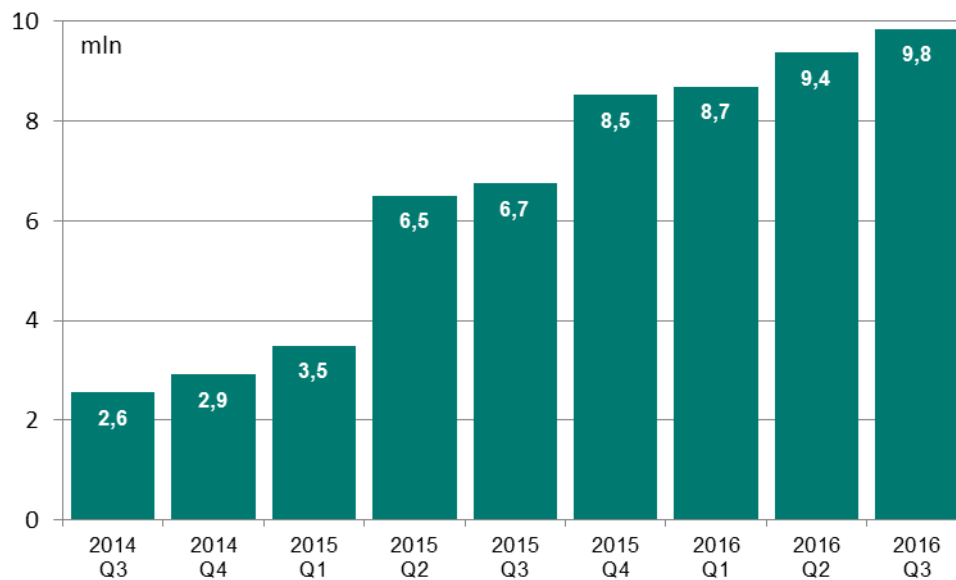
Wykres 3.11 Średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2003 r.

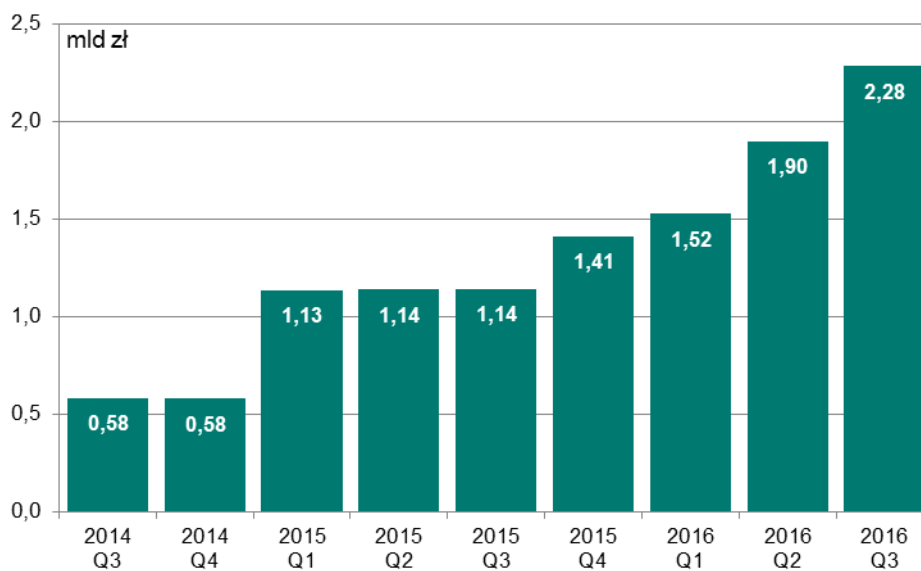
Rozwijającym się sektorem płatności są płatności w Internecie. W III kwartale 2016 r. kartami płatniczymi w Internecie zrealizowano 9,8 mln transakcji na łączną kwotę 2,28 mld zł. W porównaniu do poprzedniego kwartału odnotowano wzrost liczby transakcji w internecie na poziomie 5% (wykres nr 3.12). W III kwartale 2016 r. udział transakcji internetowych w ogólnej liczbie płatności bezgotówkowych wynosił 1,2% (w poprzednim okresie wynosił 1,27%).

Łączna wartość przeprowadzonych transakcji w internecie wzrosła o 20%, z poziomu 1,895 do 2,281 mld zł. Po raz pierwszy, odnotowano wartość transakcji w kwartale na poziomie powyżej 2 mld zł. Systematycznie wzrasta udział transakcji w internecie w całości obrotów i obecnie wynosi 4,08% (w poprzednim kwartale wynosił 3,48%).

Wykres 3.12 Liczba transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2014 r.

Wykres 3.13 Wartość transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2014 r.

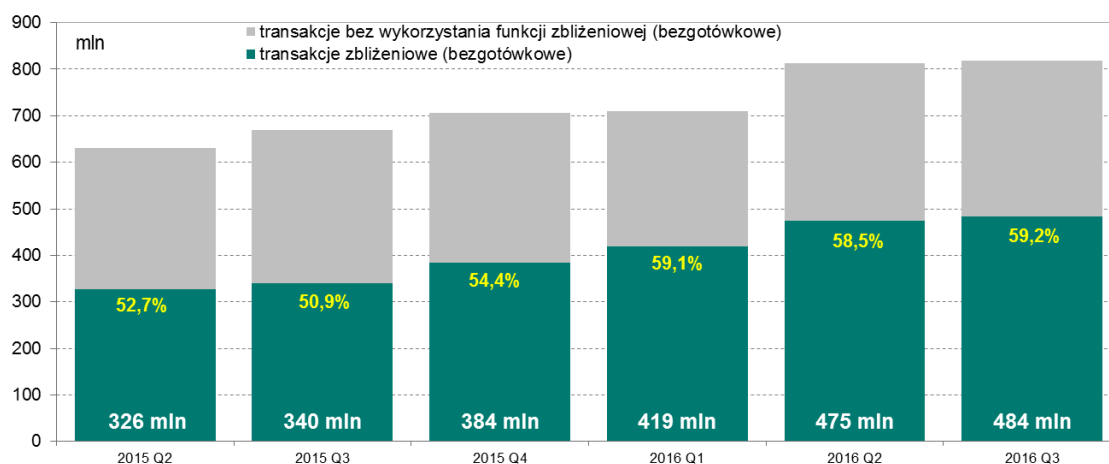
3.4. Transakcje zbliżeniowe kartami płatniczymi

Na przestrzeni ostatnich lat na rynku polskim nastąpiła prawdziwa rewolucja w sposobie korzystania z kart płatniczych. Wprowadzenie na rynek polski kart zbliżeniowych zostało przeprowadzone bardzo sprawnie w obrębie całego sektora bankowego, co umożliwiło dostarczenie klientom 28,8 mln kart płatniczych z funkcją płatności zbliżeniowej. Obecnie karty zbliżeniowe stanowią 79,3% wszystkich kart płatniczych w Polsce. Równolegle do działań podjętych przez sektor bankowy w kwestii masowej akcji promocji kart zbliżeniowych, zostały podjęte akcje promocyjne ze strony handlowców. Klienci byli informowani o możliwości wykorzystania funkcji zbliżeniowej karty bezpośrednio przez sprzedawców przy kasie oraz pozyskiwali informacje z właściwie oznakowanych kas przystosowanych do płatności zbliżeniowych. Efektem tak intensywnie przeprowadzonej akcji promocyjnej i przeprowadzonych w masowej skali działań informujących o nowej funkcjonalności karty płatniczej jest trwała i powszechna zmiana zachowań płatniczych Polaków.

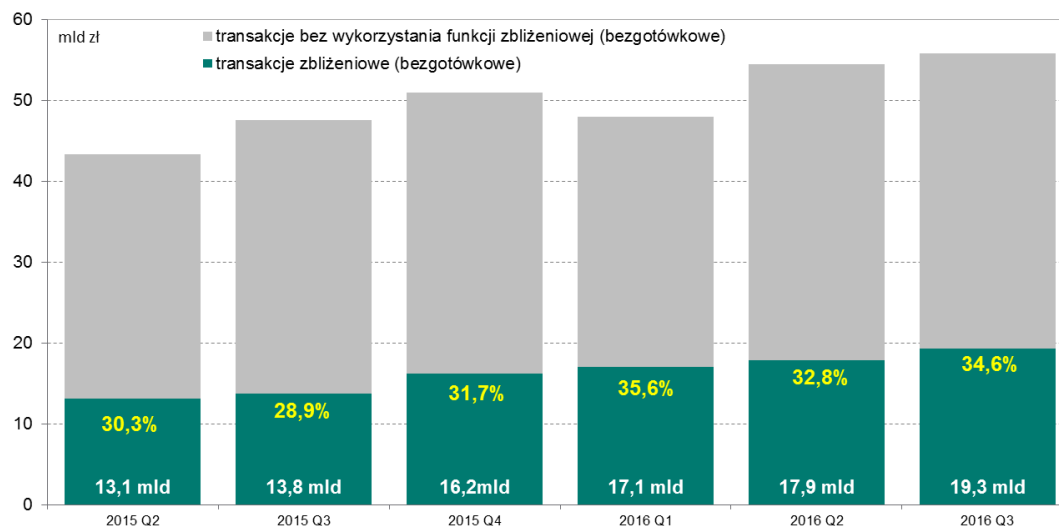
W III kwartale 2016 r. kartami płatniczymi w formie zbliżeniowej przeprowadzono 484,7 mln transakcji na łączną kwotę 51,6 mld zł (wykres nr 3.14). W III kwartale 2016 r. udział transakcji zbliżeniowych w ogólnej liczbie płatności bezgotówkowych wynosił 59,2% (w poprzednim okresie wynosił 58,5%).

Łączna wartość przeprowadzonych transakcji wzrosła do poziomu 19,3 mld zł (wykres nr 3.15). W porównaniu do kwartału poprzedniego wartość transakcji zbliżeniowych zwiększyła się o 1,4 mld zł. Udział transakcji zbliżeniowych w całości obrotów przeprowadzanych kartami płatniczymi wynosił 34,6% (w poprzednim okresie wynosił 32,8%).

Wykres 3.14 Liczba transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w liczbie wszystkich transakcji kartami na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r.

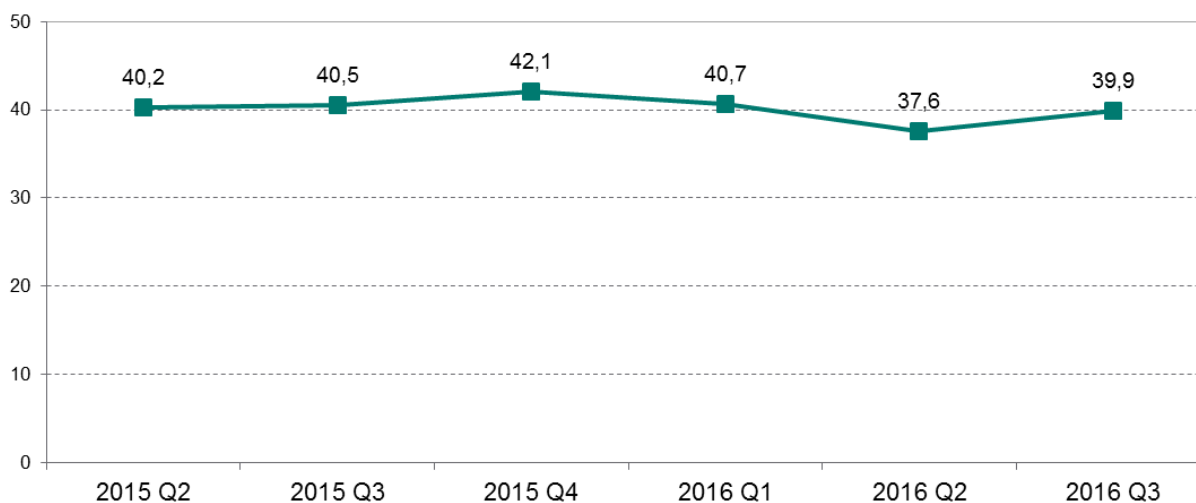

Wykres 3.15 Wartość transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w wartości wszystkich transakcji kartami na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r.

W III kwartale 2016 r. średnia wartość pojedynczej transakcji zbliżeniowej wyniosła 39,9 zł. W poprzednim kwartale wskaźnik ten wynosił 37,6 zł (2016 Q2). Biorąc pod uwagę dłuższy horyzont czasowy, czyli porównując z wielkością z analogicznego kwartału w roku poprzednim tj. z 40,5 zł (2015 Q3) widoczna jest tendencja ustabilizowanej wartości średniej (wykres nr 3.16).

Wykres 3.16 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji kartą płatniczą przeprowadzonej w formie zbliżeniowej w kolejnych kwartałach od II kwartału 2015 r. (wg danych przekazanych do NBP przez banki-wydawców kart płatniczych)

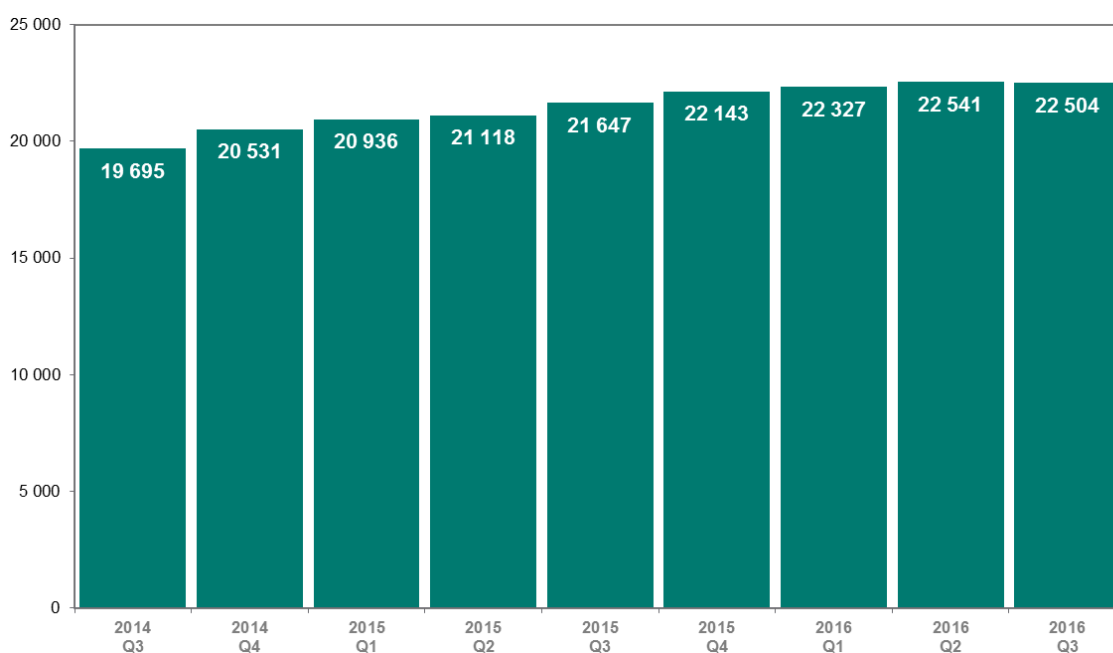

4. Infrastruktura rynku kart płatniczych

4.1. Bankomaty

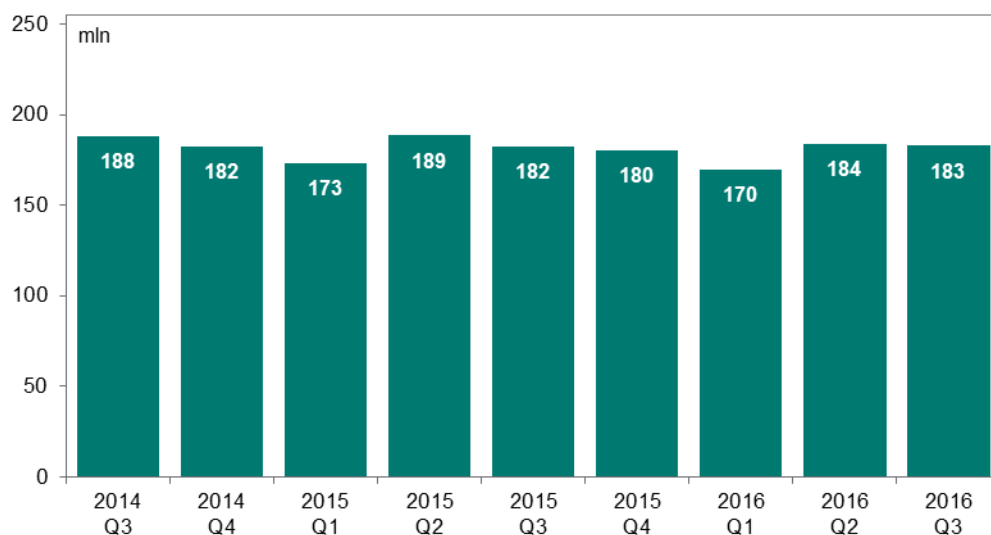
Według danych otrzymywanych od banków i niebankowych operatorów bankomatów, systematycznie wzrasta liczba bankomatów. Na koniec września 2016 r. liczba bankomatów w Polsce wynosiła 22.504 szt. i na przestrzeni kwartału uległa zmniejszeniu o 37 sztuk, co stanowi spadek o 0,2% (wykres nr 4.1).

Wykres 4.1 Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

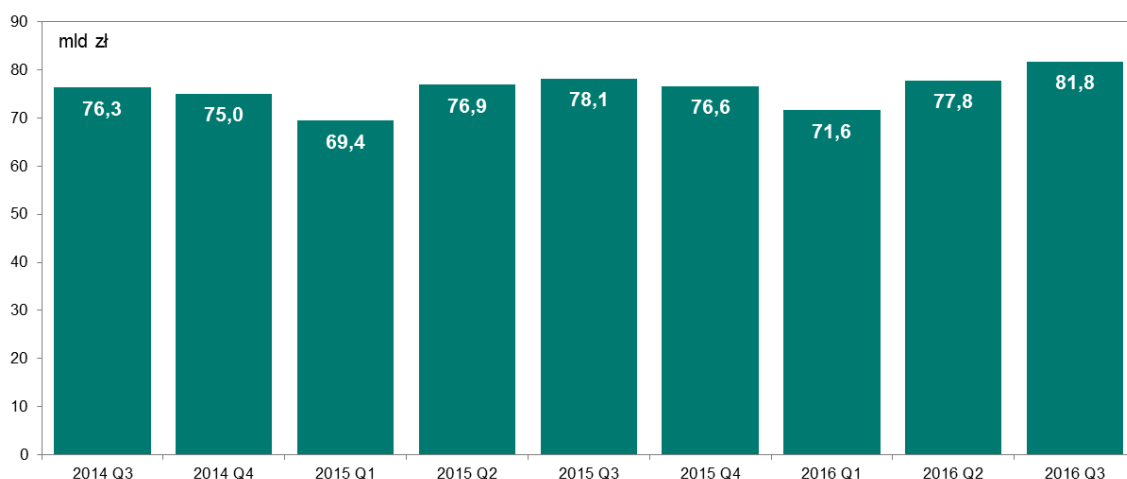
W III kwartale 2016 r. w bankomatach na terenie kraju odnotowano 183 mln transakcji wypłat gotówki tj. prawie o 837 tys. mniej w porównaniu do poprzedniego kwartału (spadek o ponad 0,5%) (wykres nr 4.2)

Wykres 4.2 Liczba transakcji wypłaty gotówki przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r. (dane od operatorów bankomatów)

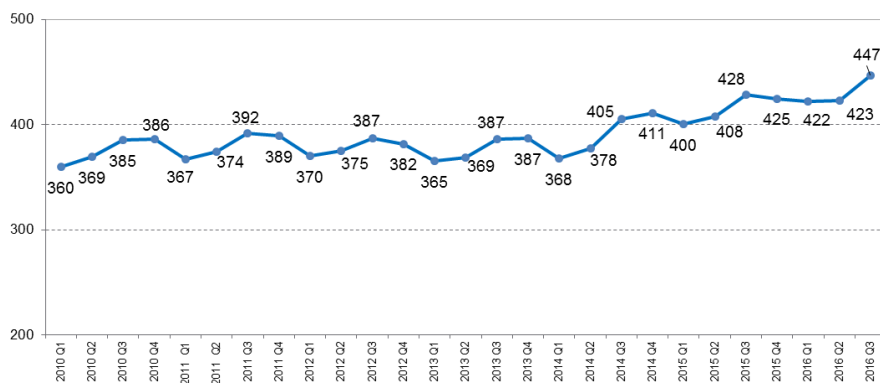
W III kwartale 2016 r. wypłaty gotówki w bankomatach opiewały na łączną kwotę 81,8 mld zł, czyli o 4 mld zł więcej niż w kwartale poprzednim (wzrost o 5%) (wykres nr 4.3).

Wykres 4.3 Wartość transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonych w bankomatach w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r. (dane od operatorów bankomatów)

Średnia wartość pojedynczej transakcji wypłaty gotówki w bankomacie wynosiła 447 zł, czyli więcej niż w poprzednim kwartale (423 zł). Średnią wartość pojedynczej wypłaty realizowanej w bankomacie na przestrzeni kolejnych kwartałów od 2004 r. przedstawiono na wykresie nr 4.4.

Wykres 4.4 Średnia wartość transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonej w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2005 r. (dane od operatorów bankomatów)

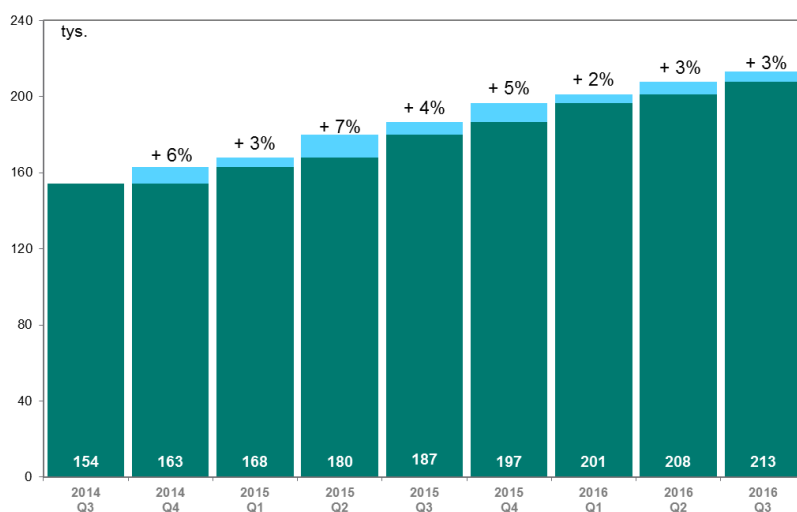

Wraz ze spadkiem łącznej liczby wypłat z bankomatu, odnotowano zmniejszenie średniej dziennej liczby transakcji przypadającej na jeden bankomat. W III kwartale 2016 r. dziennie jeden bankomat realizował średnio 88 wypłat gotówkowych (w poprzednim kwartale wskaźnik ten wyniósł 90).

4.2. Akceptanci

Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec września 2016 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 213 tys. akceptantów. W III kwartale 2016 r. w porównaniu do kwartału poprzedniego, liczba akceptantów zwiększyła się o 5,4 tys., co stanowi wzrost o 3% (wykres nr 4.5). Liczba akceptantów w kolejnych kwartałach od kilku lat systematycznie rośnie. I tak, w ciągu ostatnich dwunastu miesięcy wzrosła o 14%.

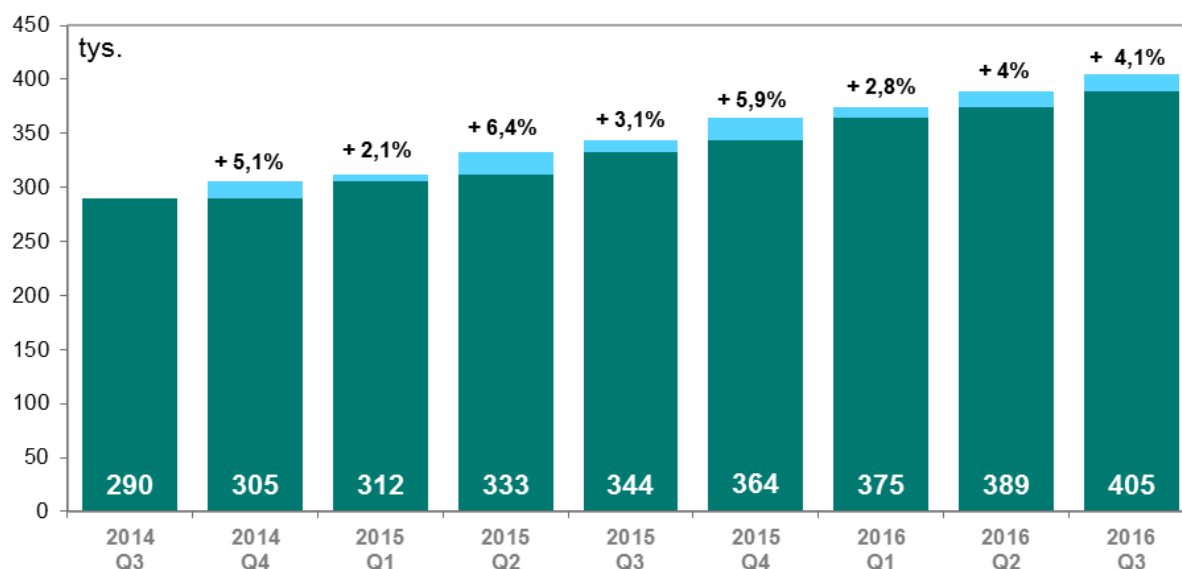
Wykres 4.5 Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

4.3. Punkty handlowo-usługowe

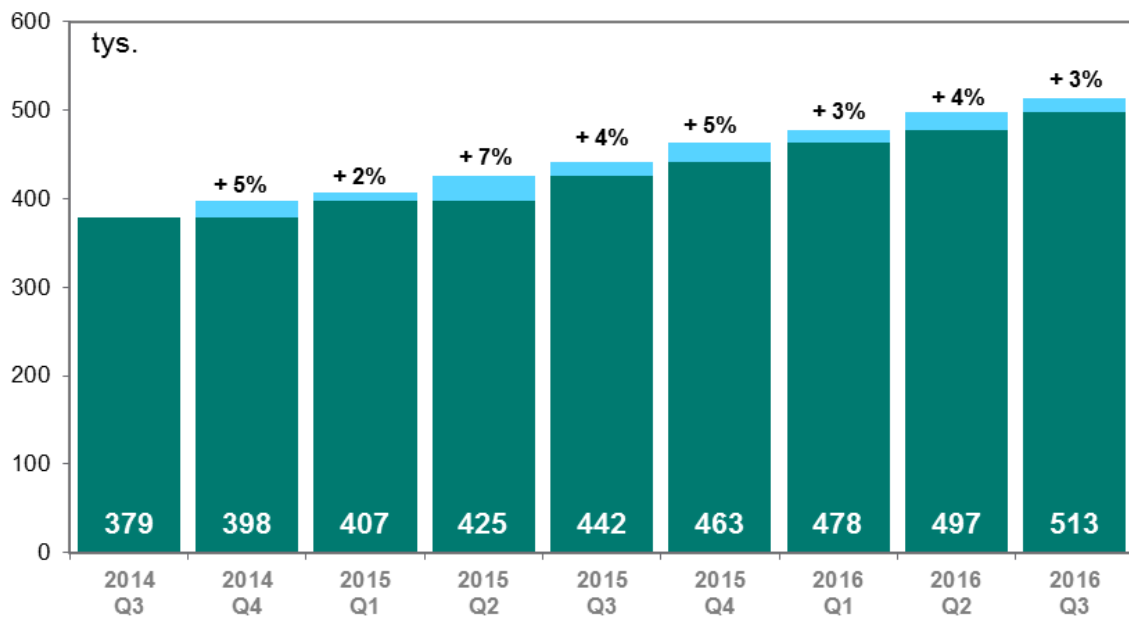
Z danych uzyskanych od agentów rozliczeniowych wynika, iż na koniec września 2016 r. na rynku polskim łącznie funkcjonowało 405 tys. punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności dokonywane przy użyciu kart płatniczych. W porównaniu do poprzedniego kwartału, liczba punktów handlowo-usługowych w III kwartale 2016 r. zwiększyła się o 15,9 tys. placówek, tj. wzrosła o 4%. Liczba punktów handlowo-usługowych, mimo ulegania okresowym wahaniam, od kilku lat rośnie. Wzrost tego wskaźnika ma decydujące znaczenie dla realnej dostępności sieci akceptacji dla potencjalnych klientów posługujących się bezgotówkowymi instrumentami płatniczymi. W ciągu ostatniego roku liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności powiększyła się o 61,3 tys. nowych placówek, co oznacza wzrost o 18% (wykres nr 4.6).

Wykres 4.6 Liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

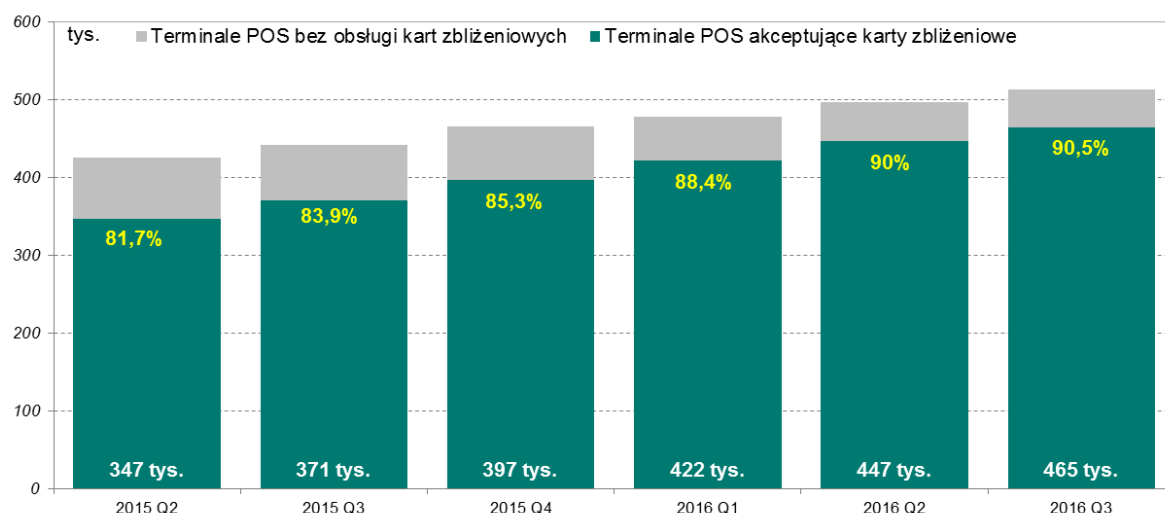
4.4. Terminale POS

Na rynku akceptacji kart płatniczych zachodzą pozytywne zmiany. Przełomowym momentem w rozwoju sieci akceptacji w Polsce jest przekroczenie pułapu pół miliona udostępnionych terminali POS. Według danych przekazywanych przez agentów rozliczeniowych, na rynku polskim na koniec września 2016 r. funkcjonowało łącznie 513 tys. terminali POS. W porównaniu do poprzedniego kwartału było ich więcej o 15,9 tys. szt., co oznacza wzrost o 3% (wykres nr 4.7). Porównując do analogicznego kwartału w roku 2015, liczba terminali POS na rynku polskim wzrosła o 16%.

Wykres 4.7 Liczba terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.

Rozwój rynku akceptacji następuje także pod względem przystosowania do korzystania przez klientów z płatności zbliżeniowych. Wskaźnikiem potwierdzającym zachodzące pozytywne zmiany jest rosnąca liczba terminali przystosowanych do obsługi kart zbliżeniowych. Na podstawie danych pozyskanych przez NBP od agentów rozliczeniowych, na koniec września 2016 r. było w Polsce 464.518 terminali wyposażonych w funkcję zbliżeniową. Zatem wskaźnik nasycenia rynku w terminale zbliżeniowe w Polsce przekroczył 90%. Liczbę terminali obsługujących karty w technologii zbliżeniowej oraz udział, jaki stanowią w liczbie wszystkich terminali POS dostępnych na rynku polskim na przestrzeni kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r., przedstawia wykres nr 4.8.

Wykres 4.8 Liczba terminali POS przystosowanych do akceptacji kart zbliżeniowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r. (wg danych przekazanych do NBP przez agentów rozliczeniowych)

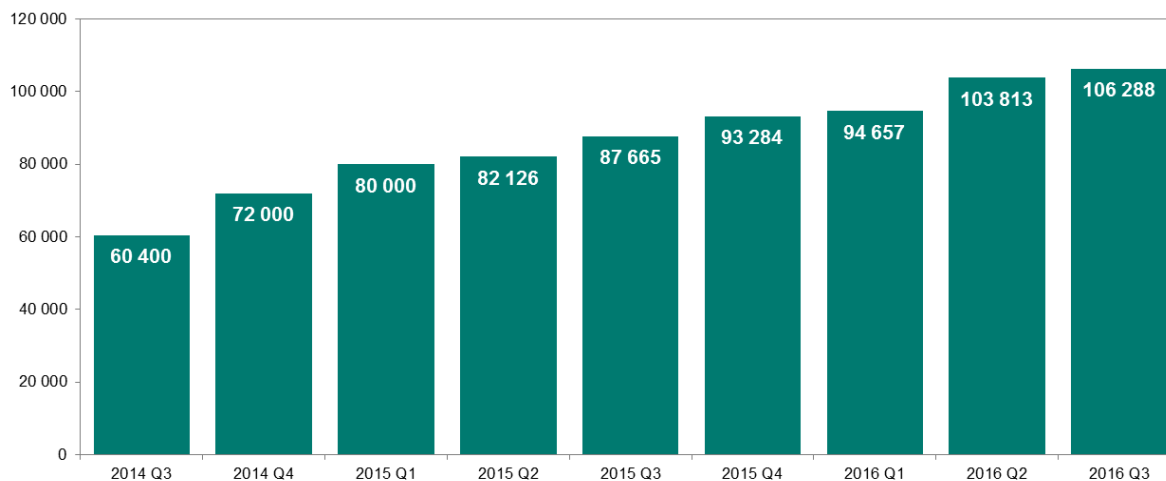
4.5. Punkty oferujące wypłaty sklepowe (*cash back*)

Od roku 2006 na rynku polskim jest dostępna usługa *cash back*, która umożliwia posiadaczom kart wypłatę gotówki przy okazji płacenia za zakupy w placówce handlowej. Użytkownicy kart mogą wypłacić do 300 zł gotówki w ramach usługi *cash back*, niezależnie od wysokości transakcji bezgotówkowej dokonanej kartą.

Wypłatę sklepową (*cash back*) oferowało na koniec września 2016 r. około 106,3 tys. placówek handlowych (sklepy i supermarkety, stacje benzynowe, hotele, salony prasowe i inne punkty handlowo-usługowe). Oznacza to, że w okresie III kwartału 2016 r. liczba takich placówek wzrosła, o 2,5 tys. kolejnych punktów, co stanowiło wzrost o 2% (wykres nr 4.9).

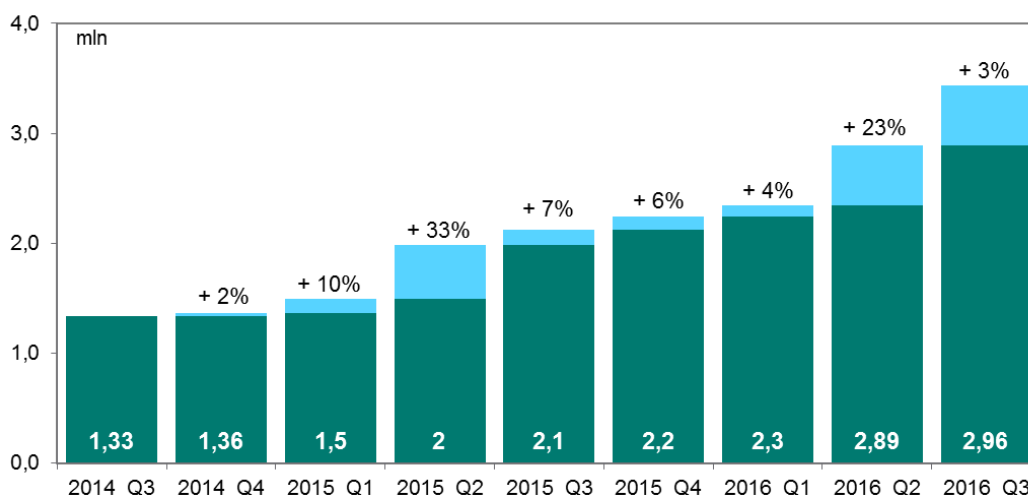
Według danych uzyskanych przez NBP od agentów rozliczeniowych na rynku polskim znajduje się 139,5 terminali przystosowanych do obsługi wypłat sklepowych. Oznacza to, iż w przeciągu kwartału przybyło ich 3 tys., co stanowi wzrost o 2%. Mimo stałego postępu i popularyzacji usługi *cash back*, na uwagę zasługuje fakt, iż terminali zbliżeniowych (464,5 tys.) jest ponad trzy krotnie więcej niż terminali przystosowanych do wypłat sklepowych (tj. 139,5 tys.).

Wykres 4.9 Liczba placówek handlowo-usługowych oferujących wypłatę sklepową (*cash back*) w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

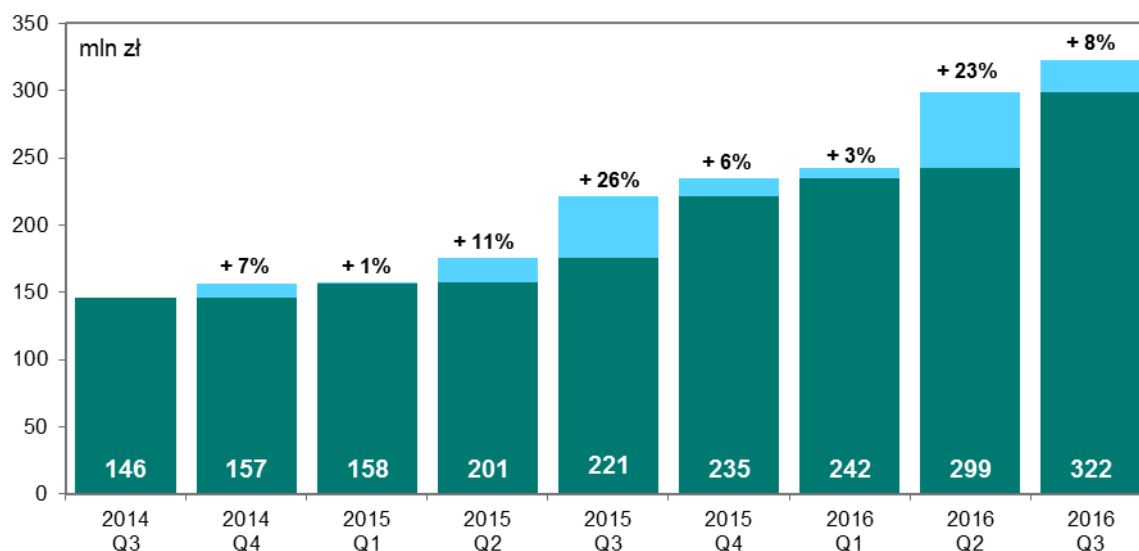

Na przestrzeni III kwartału 2016 r. dokonano 2,965 mln wypłat sklepowych (*cash back*) i było ich o 79 tys. więcej w porównaniu do kwartału poprzedniego, co oznacza znaczący wzrost o 3% (wykres nr 4.10). Wartość wypłat sklepowych zwiększa się z kwartału na kwartał. Rosnąca świadomość klientów, co do możliwości korzystania poboru gotówki przy kasie sklepowej wydaje się być warunkiem koniecznym do dalszego popularyzowania tej usługi na naszym rynku.

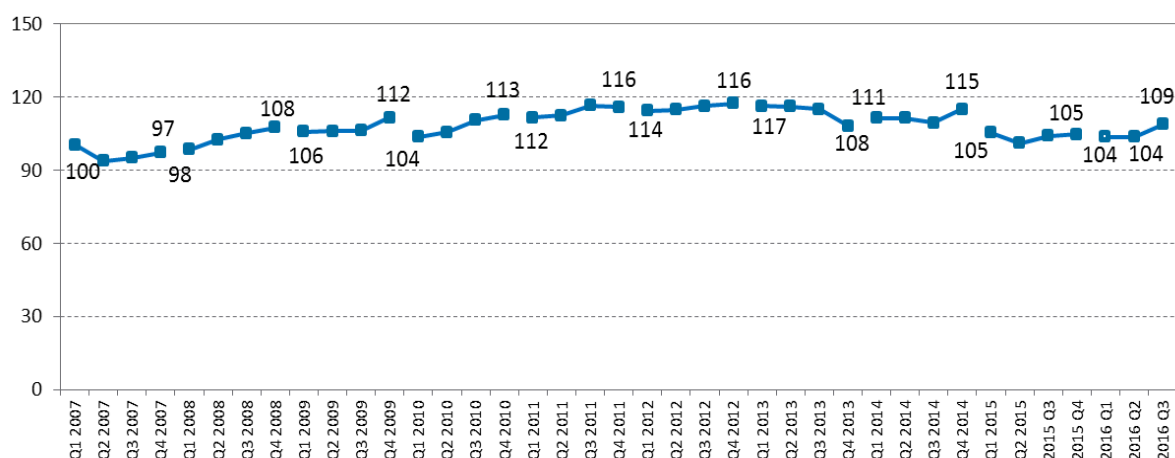
Wykres 4.10 Liczba wypłat sklepowych (*cash back*) w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

Obecnie średnio dziennie przeprowadzanych jest ok. 32,2 tys. transakcji w skali całego kraju (w poprzednim kwartale średnio dziennie przeprowadzonych zostało 31,7 tys.). W III kwartale 2016 r. wypłaty sklepowe osiągnęły wartość 322,4 mln zł, tj. o 23,1 mln zł więcej w porównaniu do poprzedniego kwartału, co stanowi wzrost o 8% (wykres nr 4.11).

Wykres 4.11 Wartość wypłat sklepowych (*cash back*) w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.

Średnia wartość pojedynczej transakcji sklepowej dokonywanej przy użyciu karty wynosiła 109 zł (wykres nr 4.12). W porównaniu do poprzedniego kwartału (104 zł) wartość średnia pojedynczej wypłaty nieznacznie wzrosła. Na przestrzeni dłuższego okresu, wartość średnia waha się w granicach od 98 zł do 116 zł. Rynek polski potwierdził prawidłowość, zaobserwowaną również na innych rynkach, iż wypłaty sklepowe są wykorzystywane przez klientów, jako bieżące uzupełnienie płynności portfela. Można zatem potwierdzić, iż wypłata sklepowa (*cash back*) z założenia jako forma usługi płatniczej nie konkuruje z wypłatami dokonywanymi w bankomatach.

Wykres 4.12 Średnia wartość (w złotych) pojedynczej wypłaty sklepowych (*cash back*) w kolejnych kwartałach od I kwartału 2007 r.

W lipcu 2016 r. nastąpiła pozytywna zmiana na rynku polskim świadcząca o dalszym wykorzystywaniu potencjału tej usługi płatniczej. Firma MasterCard wprowadziła rozszerzenie dla górnego limitu ograniczającego kwotę wypłaty (do tej pory było to 300 zł). Po wprowadzeniu omawianej zmiany, klienci posiadający karty z logiem MasterCard mogą realizować wypłaty w ramach usługi „płać kartą i wypłacać” do wysokości 500 zł.

Opracowała Magdalena Rabong
Główny specjalista
Wydział Analiz i Badań
Departament Systemu Płatniczego NBP

Załącznik 1

Tabela 1. Liczba kart płatniczych w II kwartale oraz w III kwartale 2016 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA KART PŁATNICZYCH	2016 Q2	ZMIANA	ZMIANA%	2016 Q3
Karty dla klientów indywidualnych Udział %	32 624 013 91,3%	+ 349 tys.	↗ +1%	32 973 298 90,9%
Karty dla klientów biznesowych Udział %	3 126 283 8,7%	+ 190 tys.	↗ +6%	3 316 138 9,1%
Karty debetowe Udział %	27 521 810 77%	+ 371 tys.	↗ +1,3%	27 892 668 76,8%
Karty kredytowe Udział %	5 836 047 16,3%	+ 25 tys.	↗ +0,4%	5 861 158 16,2%
Karty obciążeniowe Udział %	256 670 0,7%	+ 1 tys.	↗ +0,4%	257 686 0,7%
Karty przedpłacone Udział %	2 135 769 6%	+ 142 tys.	↗ +7%	2 277 924 6,3%
Karty z paskiem magnetycznym oraz mikroprocesorem Udział %	33 859 282 94,70%	+ 371 tys.	↗ +1 %	34 230 067 94,30%
Karty tylko z paskiem magnetycznym Udział %	1 372 570 3,80%	+ 129 tys.	↗ +9%	1 501 410 4,10%
Karty wirtualne Udział %	264 893 0,70%	+ 1,4 tys.	↗ +0,5 %	266 308 0,70%
Karty tylko z mikroprocesorem EMV Udział %	228 473 0,64%	+ 39,3 tys.	↗ +17%	267 788 0,70%
Karty z mikroprocesorem innym niż EMV Udział %	25 078 0,07%	- 1,2 tys.	↘ -5%	23 863 0,07%
OGÓŁEM:	35 750 296	+ 539 tys.	↗ +1,5%	36 289 436

Załącznik 2

Tabela 2. Liczba transakcji kartowych w II kwartale oraz w III kwartale 2016 r. (według danych otrzymanych od banków)

LICZBA TRANSAKCJI KARTOWYCH	2016 Q2	ZMIANA	ZMIANA%	2016 Q3
Kartami dla klientów indywidualnych Udział %	976 967 453 96,6%	+ 1,7 mln	↗ +0,2% →	978 625 014 96,6%
Kartami dla klientów biznesowych Udział %	34 253 849 3,4%	+ 555 tys.	↗ +1,6% ↗	34 809 251 3,4%
Transakcje bezgotówkowe Udział %	812 454 035 80,3%	+ 5,5 mln	↗ +0,7% ↗	817 951 134 80,7%
Transakcje gotówkowe Udział %	198 767 268 19,7%	- 3,3 mln	↘ -2% ↘	195 483 131 19,3%
Transakcje w kraju Udział %	986 425 564 97,6%	- 4,3 mln	↘ -0,4% ↘	982 100 178 96,9%
Transakcje poza krajem Udział %	24 795 738 2,5%	+ 6,5 mln	↗ +26,4% ↗	31 334 087 3,1%
Karty debetowe Udział %	915 399 343 90,5%	- 1,7 mln	↗ +0,2% →	917 138 800 90,5%
Karty kredytowe Udział %	89 423 480 8,8%	+ 484 tys.	↗ +0,5% →	89 907 275 8,8%
Karty obciążeniowe Udział %	2 844 123 0,3%	- 117 tys.	↘ -4% →	2 727 242 0,3%
Karty przedpłacone Udział %	3 554 357 0,4%	+ 107 tys.	↗ +3% →	3 660 948 0,4%
OGÓŁEM:	1 011 221 303	+ 2,2 mln	↗ +0,2%	1 013 434 265
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	28,29			27,93

Załącznik 3

Tabela 3. Wartość transakcji kartowych w II kwartale oraz w III kwartale 2016 r. (według danych otrzymanych od banków)

WARTOŚĆ TRANSAKCJI KARTOWYCH (zł)	2016 Q2	ZMIANA	ZMIANA%	2016 Q3
Kartami dla klientów indywidualnych Udział %	125 859 245 893 85,7%	+ 3,7 mln	↗ +3% →	129 598 673 597 85,7%
Kartami dla klientów biznesowych Udział %	21 014 595 676 14,3%	+ 574 tys.	↗ +3% →	21 588 811 977 14,3%
Transakcje bezgotówkowe Udział %	54 522 173 310 37,1%	+ 1,3 mld	↗ +2% ↘	55 868 426 016 37%
Transakcje gotówkowe Udział %	92 351 668 259 62,9%	+ 3 mld	↗ +3% ↗	95 319 059 558 63%
Transakcje w kraju Udział %	141 258 575 157 96%	+ 3,4 mld	↗ +2% ↘	144 642 778 442 96%
Transakcje poza krajem Udział %	5 615 266 412 4%	+ 929 mln	↗ +17% →	6 544 707 131 4%
Karty debetowe Udział %	135 023 257 499 91,9%	+ 4,4 mld	↗ +3% ↗	139 451 928 990 92,2%
Karty kredytowe Udział %	10 219 341 621 7%	- 26 mln	↘ -0,3% ↘	10 193 031 539 6,7%
Karty obciążeniowe Udział %	1 089 333 192 0,7%	- 106 mln	↘ -10% →	982 874 184 0,7%
Karty przedpłacone Udział %	541 909 256 0,4%	+ 17,7 mln	↗ +3% →	559 650 861 0,4%
OGÓŁEM:	146 873 841 569	+ 4,3 mld	↗ +3 %	151 187 485 574
Średnia wartość pojedynczej transakcji	145,2			149,2

Załącznik 4

Tabela 4. Transakcje kartowe bezgotówkowe oraz gotówkowe w II kwartale oraz w III kwartale 2016 r. (według danych otrzymanych od banków)

	2016 Q2	ZMIANA	ZMIANA%	2016 Q3
TR. KARTOWE BEZGOTÓWKOWE				
Liczba transakcji	812 454 035	+ 5,5 mln	↗ +0,7%	817 951 134
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	80,3%		↗	80,7%
w tym:				
Urządzenia akceptujące karty płatnicze	792 542 060	+ 3,9 mln	↗ +0,5%	796 440 719
Card not present	19 911 975	+ 1,6 mln	↗ +8%	21 510 415
w tym:				
Transakcje w kraju	790 091 267	- 383 tys.	→	789 707 684
Transakcje poza krajem	22 362 767	+ 5,9 mln	↗ +26%	28 243 450
Wartość transakcji	54 522 173 310	+ 1,3 mld	↗ +2%	55 868 426 016
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	37,1%		↘	37,0%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	22,73		↘ -1 %	22,54
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	67,1		↗ +2%	68,3
TR. KARTOWE GOTÓWKOWE				
Liczba transakcji	198 767 268	- 3,3 mln	↘ -2%	195 483 131
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	19,7%		↘	19,3%
w tym:				
Bankomaty (wyплаты)	187 494 142	- 3,4 mln	↘ -2 %	184 096 466
Kasy banku (wyплаты)	1 390 191	- 101 tys.	↘ -7 %	1 289 044
Wyплаты sklepowe (cash back)	2 885 931	+ 79 tys.	↗ +3%	2 964 692
w tym:				
Transakcje w kraju	196 334 297	- 4 mln	↘ -2 %	192 392 494
Transakcje poza krajem	2 432 971	+ 658 tys.	↗ +27%	3 090 637
Wartość transakcji	92 351 668 259	+ 3 mld	↗ +3%	95 319 059 558
Udział % w ogólnej liczbie transakcji kartowych	62,9%		↗	63,0%
Średnia liczba transakcji przypadająca na jedną kartę	5,56		↘	5,39
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	464,6		↗	487,6

Załącznik 5

Tabela 5. Bankomaty (według danych od operatorów bankomatów) oraz wypłaty sklepowe (*cash back*) w II kwartale oraz w III kwartale 2016 r.

	2016 Q2	ZMIANA	ZMIANA%	2016 Q3
BANKOMATY				
Liczba bankomatów	22 541	- 37	↘ - 0,2%	22 504
Liczba wypłat w bankomacie	183 796 162	- 837 093	↘ -0,5%	182 959 069
Wartość wypłat w bankomacie	77 767 388 948	+4 mld	↗ + 5%	81 756 044 275
Średnia wartość wypłaty w bankomacie (zł)	423		↗	447
Średnia dzienna liczba wypłat przypadająca na pojedynczy bankomat	90		↘	88
Wypłaty sklepowe (cash back)				
Liczba placówek handlowo-usługowych	103 813	+ 2 475	↗ + 2%	106 288
Liczba terminali	136 561	+ 2 988	↗ + 2%	139 549
Liczba transakcji	2 885 931	+ 78,8 tys.	↗ + 3%	2 964 692
Wartość transakcji (zł)	299 256 689	+ 23,1 mln	↗ + 8%	322 397 305
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	104		↗	109

Załącznik 6

Tabela 6. Wykorzystanie elektronicznych instrumentów płatniczych w II kwartale oraz w III kwartale 2016 r.

	2016 Q2	ZMIANA	ZMIANA %	2016 Q3
Rynek akceptacji kart płatniczych				
Liczba akceptantów	207 709	+ 5,4 tys.	↗ + 3%	213 118
Liczba punktów handlowo-usługowych	389 331	+ 15,9 tys.	↗ + 4%	405 254
Liczba urządzeń akceptujących elektroniczne instr. płatnicze	497 258	+ 15,9 tys.	↗ + 3%	513 237
Liczba transakcji	782 877 753	+ 22,6 mln	↗ + 3%	805 514 275
Wartość transakcji (zł)	51 793 901 718	+ 2,3 mld	↗ + 5%	54 122 848 635
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	66,2		↗ + 2%	67,2
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na pojedyncze urządzenie akceptujące elektroniczne instrumenty płatnicze	17,3		↘ - 1%	17,1
TERMINALE POS				
Liczba akceptantów	194 325	+ 5,1 tys.	↗ + 3%	199 421
Liczba punktów handlowo-usługowych wyposażonych w terminale	364 634	+ 15,1 tys.	↗ + 4%	379 743
Liczba urządzeń	497 258	+ 16 tys.	↗ + 3%	513 237
Liczba transakcji	770 493 642	+ 22,1 mln	↗ + 3%	792 610 721
Wartość transakcji (zł)	49 649 483 974	+ 1,9 mld	↗ + 4%	51 559 929 594
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	64,4		↗ + 1%	65,1
Średnia dzienna liczba transakcji przypadająca na terminal	17		↘ - 1%	16,8
Płatności w Internecie				
Liczba akceptantów	13 384	+ 313	↗ + 2%	13 697
Liczba punktów handlowo-usługowych wyposażonych w terminale	24 697	+ 814	↗ + 3%	25 511
Liczba transakcji	9 371 528	+ 469 tys.	↗ + 5%	9 840 549
Udział transakcji w całości transakcji bezgotówkowych	1,15%			1,20%
Wartość transakcji (zł)	1 895 484 255	+ 386 mln	↗ + 20%	2 281 996 060
Udział transakcji w całości transakcji bezgotówkowych	3,48%			4,08%
Średnia wartość pojedynczej transakcji (zł)	202		↗	232
Średnia dzienna liczba transakcji	102 984		↗	106 962

Spis wykresów

Wykres 2.1 Liczba kart płatniczych (w mln szt.) w Polsce na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	3
Wykres 2.2 Struktura wydanych kart według poszczególnych systemów kartowych - stan na koniec II kwartału oraz III kwartału 2016 r.	4
Wykres 2.3 Struktura wydanych kart w podziale na karty debetowe, kredytowe, obciążeniowe oraz przedpłacone - stan na koniec II kwartału oraz III kwartału 2016 r.	5
Wykres 2.4 Liczba kart debetowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	6
Wykres 2.5 Liczba kart kredytowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	6
Wykres 2.6 Wskaźniki udziału kredytów zagrożonych w wybranych kategoriach kredytów w kolejnych miesiącach od stycznia 2015 r.	7
Wykres 2.7 Liczba kart obciążeniowych na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r. ...	8
Wykres 2.8 Struktura kart w podziale według technologii zapisu danych w II kwartale oraz III kwartale 2016 r.	8
Wykres 2.9 Liczba kart z paskiem magnetycznym i z mikroprocesorem na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	9
Wykres 2.10 Liczba kart tylko z paskiem magnetycznym na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	9
Wykres 2.11 Liczba wyemitowanych kart zbliżeniowych oraz udział kart zbliżeniowych w liczbie wszystkich kart płatniczych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r. (wg danych przekazanych do NBP przez banki-wydawców kart płatniczych)	11
Wykres 3.1 Liczba transakcji kartami w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	12
Wykres 3.2 Struktura liczby przeprowadzonych transakcji przy użyciu kart w II kwartale oraz III kwartale 2016 r.	13
Wykres 3.3 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej liczbie transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w III kwartale 2015 oraz 2016 roku.	13
Wykres 3.4 Wartość (w mld zł) transakcji kartami w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	14
Wykres 3.5 Udział transakcji bezgotówkowych i gotówkowych w ogólnej wartości transakcji przeprowadzonych przy użyciu kart płatniczych w III kwartale 2015 oraz 2016 roku.	14
Wykres 3.6 Liczba transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	15
Wykres 3.7 Wartość transakcji bezgotówkowych w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	16
Wykres 3.8 Średnia liczba transakcji bezgotówkowych realizowanych pojedynczą kartą płatniczą w kolejnych kwartałach od I kwartału 2010 r.	17

Wykres 3.9 Liczba operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	18
Wykres 3.10 Wartość operacji bezgotówkowych rozliczanych przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od II kwartału 2014 r.	18
Wykres 3.11 Średnia wartość pojedynczej transakcji bezgotówkowej rejestrowanej przez agentów rozliczeniowych w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2003 r.	19
Wykres 3.12 Liczba transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2014 r.	20
Wykres 3.13 Wartość transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart w Internecie w kolejnych kwartałach od II kwartału 2014 r.	20
Wykres 3.14 Liczba transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w liczbie wszystkich transakcji kartami na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r.	21
Wykres 3.15 Wartość transakcji przeprowadzanych przy użyciu kart zbliżeniowych oraz udział transakcji zbliżeniowych w wartości wszystkich transakcji kartami na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r.	22
Wykres 3.16 Średnia wartość (w zł) pojedynczej transakcji kartą płatniczą przeprowadzonej w formie zbliżeniowej w kolejnych kwartałach od II kwartału 2015 r. (wg danych przekazanych do NBP przez banki-wydawców kart płatniczych).....	22
Wykres 4.1 Liczba bankomatów w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	23
Wykres 4.2 Liczba transakcji wypłaty gotówki przeprowadzanych w bankomatach w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r. (dane od operatorów bankomatów)	24
Wykres 4.3 Wartość transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonych w bankomatach w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r. (dane od operatorów bankomatów)	24
Wykres 4.4 Średnia wartość transakcji wypłaty gotówki przeprowadzonej w bankomatach w kolejnych kwartałach od IV kwartału 2005 r. (dane od operatorów bankomatów) .	25
Wykres 4.5 Liczba akceptantów (w tys. szt.) na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	25
Wykres 4.6 Liczba punktów handlowo-usługowych akceptujących płatności kartowe na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	26
Wykres 4.7 Liczba terminali POS na koniec kolejnych kwartałów od III kwartału 2014 r.	27
Wykres 4.8 Liczba terminali POS przystosowanych do akceptacji kart zbliżeniowych na koniec kolejnych kwartałów od II kwartału 2015 r. (wg danych przekazanych do NBP przez agentów rozliczeniowych)	28
Wykres 4.9 Liczba placówek handlowo-usługowych oferujących wypłatę sklepową (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	29
Wykres 4.10 Liczba wypłat sklepowych (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	29
Wykres 4.11 Wartość wypłat sklepowych (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od III kwartału 2014 r.	30

Wykres 4.12 Średnia wartość (w złotych) pojedynczej wypłat sklepowych (<i>cash back</i>) w kolejnych kwartałach od I kwartału 2007 r.....	30
---	----

www.nbp.pl

